

Salhus Tricotagefabrik

DOKUMENTASJONSVEDLEGG

RIKSANTIKVAREN

Innhold

Lokalisering.....	2
Beskrivelse.....	2
Historie.....	2
Omfang.....	4
Bruken i dag.....	7
Bygninger	12
Fabrikkbygg 1900.....	12
Fabrikk 1910	40
Fabrikkbygg 1953 med vaskeri- og appreturtilbygg	55
Stilasskur	73
Varmeloftet	76
Fabrikkbygg 1934.....	79
Fyrhus med skorstein.....	82
Lagerbygg 1938.....	88
Fabrikkbygg 1927 med appreturtilbygg	90
Fabrikkbygg 1932.....	92
Industrivernlager og trafo-stasjon	97
Smie og mekanisk verksted 1918	108
Oljetank til dampkjele 1905	121
Lagerbygg fra 1954	123
Garasje fra 1954	125

Fjellhall fra 1927	128
Arbeiderbolig nr. 19	130
Bryggerhus med toalett til nr. 19	138
Boder til nr. 19	140
Arbeider- og lærerbolig fra 1864	143
Kveldheim, disponentbolig fra 1866	149
Rulleboden fra 1865	157
Trekaier	162
Fabrikkbygg fra 1913	163
Varemottak 1959	166
Skolehus fra 1878	169
Arbeiderbolig nr. 29 Skåldalshuset	174
Uthus arbeiderbolig nr. 29 Skåldalshuset	180
Steinsatt hage	184
Lekeplass	185
Badeplass på Rotholsneset 1959	189
Stier, trappeløp, steinsetting, murer gelendre og gjerder	197

Salhus Tricotagefabrik

Lokalisering

Anlegget til tidligere Salhus Tricotagefabrik ligger i Hordaland, Bergen kommune, Åsane bydel rundt tre mil nord for Bergen sentrum.

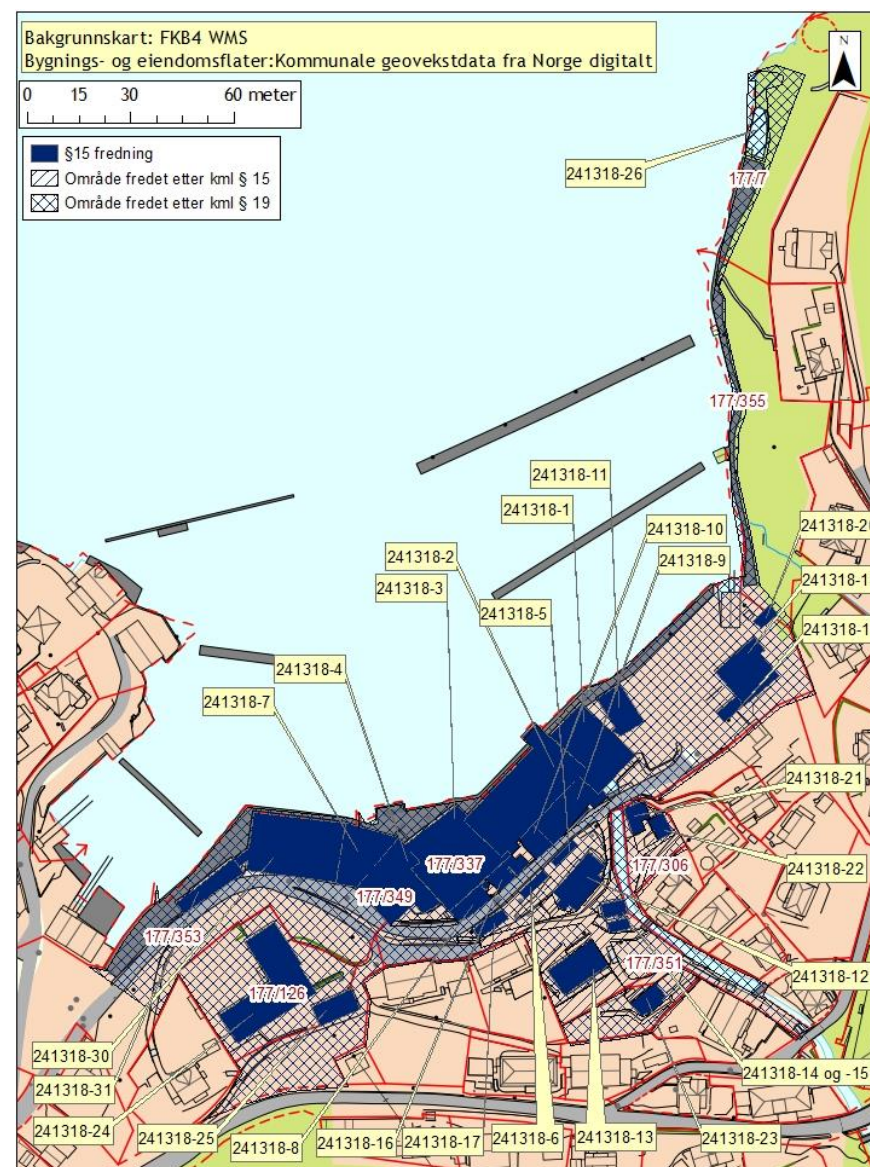
Beskrivelse

Salhus tricotagefabrik består av fabrikkbygg som er ulike i stil, materialer, fremtoning og funksjon. Til det hører elementer av bebyggelsen rundt som fremstår som en tilfeldig fremvoskt bedriftsby der elva Mila utgjør et skille mellom bebyggelsen som ble reist i fabrikkens regi og den av arbeiderne. Bebyggelsen på nordsiden av elven ble reist av arbeiderne og det er der tilflytterboligen som utgjør anleggets eldste bygning befinner seg. Det bratte terrenget formet lokalsamfunnet og ferdselsveier i form av steinsettinger, steinmurer, gangstier, trappeløp og gelendre.

Historie

Firmaet J. Ramm & Clausen, senere Salhus Tricotagefabrik, ble etablert i 1859 av Philip Clausen og Johan E. C. Ramm. Ramm og Clausen var innvandrere fra Slesvig, områder som i dag ligger i Tyskland og Danmark, og hadde tidligere arbeidet for Peter Jebsen, en annen innvandrere fra Slesvig, som tidligere hadde etablert sitt bomullsveveri Arne spinneri i Ytre Arna i 1846. Det finnes ikke tall på hvor mange trikotasjebedrifter som eksisterte ved etableringen av Salhus, men fra amtmennenes femårsberetning kjenner vi imidlertid til at det har vært en tidligere trikotasjefabrikk i perioden 1827 til 1840. En fabrikk oppgis i 1845, men så faller trikotasjefabrikkene bort fra statistikken frem til 1875, da det var seks trikotasjefabrikker i Norge. Antallet økte til 19 i 1890.

Salhus Tricotagefabrik var blant de første trikotasjefabrikkene i landet og var landets første helmekaniserte. At Salhus Tricotagefabrik satset på ull skyldtes leveringsvanskene for bomull under den amerikanske borgerkrigen.

Fabrikken på Salhus baserte seg den første tiden på kjøp av ferdig garn og sysselsatte mellom 1865 og 1888 mellom 50 og 60 personer. Senere skulle antall sysselsatte komme opp i nærmere 350. Bedriften gikk konkurs i 1888 som følge av uheldige investeringer, men ble restrukturert som selskap, med Clausen som disponent og med navnet Salhus Tricotagefabrik A/S. I 1894 etablerte Clausens sønn det som fikk navnet Salhus Væverier. Maskinparken på fabrikken ble gradvis utvidet og gikk fra håndkraft til damp i 1863 og elektrisk drift i 1917.

Ved trikotasje-fabrikken var det få store arbeidskonflikter og samfunnet var i mindre grad preget av samme radikaliserings av arbeiderne som mange andre ensidige industristeder i mellomkrigstiden. Dette kan sees dels i sammenheng med Salhus som samfunn, med fabrikkens og bedriftsledelsens posisjon i samfunnet. Dette synliggjøres blant annet med streiken ved fabrikken i 1920. Da satte bedriftsledelsen hardt mot hardt og kvittet seg med streikelederne. Etter streiken ble fagforeningen nedlagt og det ble ikke gjennomført noen form for reorganisering av fagforening i Salhus før i 1945.

Trikotasje-fabrikken hadde i sin første tid en overvekt av mannlige ansatte, men fabrikken fikk etter hvert et flertall kvinnelige ansatte og hovedvekten blant dem var unge, ugifte kvinner.

Salhus Tricotagefabrik bildet er antagelig tatt mellom 1927 og 1932 Foto: Einar Nilsen/MUHO

Industrietableringen var en alternativ sysselsetning til primærnæringene og førte til en sterk befolkningsvekst i områder med industri. Dette gjorde seg særlig gjeldene på Østlandet og i Oslo, men også i fjordene rundt Bergen. Industrietablering førte således til en økende urbanisering i Norge fra 1850. Den store utvandringen i perioden gav mindre geografisk forskyvning av befolkningen enn industrialiseringen, da den, med unntak av Nord-Norge, var omtrent lik over hele landet - by som bygd.

Salhus er et typisk eksempel på et industristed som vokste frem rundt bedriften. Bedriftsledelsen ved Salhus bodde i fabrikklokalet før bygningen «direksjonen» ble bygget i 1866 og arbeiderboliger ble bygget allerede i 1860, og ellers ettersom behovet oppstod. På den måten vokste det frem en «company town» i Salhus, men ikke så ensartet eller omfattende som ved andre industristeder i Norge. Arbeiderne reiste selv flere av boligene. Siden fabrikk hadde mer enn 30 ansatte var den lovforpliktet til å reise en skole for de ansattes barn. Forholdet til de ansatte var preget av tidens idealer med den paternalistiske bedriftsleder som det store forbildet. De ansattes levevilkår skulle være gode både av hensyn til produksjonsevne, men og som sosial kontroll. Bedriftseierne støttet av den grunn opp om oppbyggelig aktivitet som kultur og idrettsliv, men pleiet lite kontakt med lokalbefolkningen utover arbeidet.

Den norske tekstil- og bekledningsindustrien var en viktig del av den norske industrialiseringen og hadde i 1939 rundt 65 000 av totalt 252 000 sysselsatte i norsk industri. Ut i fra sysselsetningstallene ser det også ut til at denne industrien var mindre sensitiv enn andre deler av norsk næringsliv for krisene i mellomkrigstiden. Salhus Tricotagefabrik A/S kom seg gjennom kriseårene uten nedbemanning. Kriseårene synes imidlertid tydelig på statistikken for tekstil- og bekledningsindustrien, men industrien hentet seg raskt inn igjen. I 1946 var antall sysselsatte i industrien falt til 56 800 og tekstil- og bekledningsindustrien utgjorde 11,6 % av bruttoproduktet til landets samlede industri det året. I 1974 var 29 500 sysselsatt i tekstilindustrien og i 2006 var det kun 5400 ansatte igjen. For Salhus var årene etter andre verdenskrig og frem til 1960-tallet gode tider, men som sysselsettingstallene viser, fikk tekstil- og bekledningsindustrien i Norge tøffere tider etter andre verdenskrig. Økt globalisering og frihandel med tekstiler førte til ny konkurranse. I perioden 1970 til 1990 gikk antallet bedrifter og sysselsettingen generelt nedover. Salhus Tricotagefabrik A/S ble drevet frem til 1989 da styret vedtok å legge ned driften. Da hadde Salhus Væverier vært stengt siden 1976. Totalt forsvant 750 arbeidsplasser i Salhus knyttet til tekstilindustrien.

Omfang

Riksantikvaren freder bygninger og objekter på nedenforstående tabeller

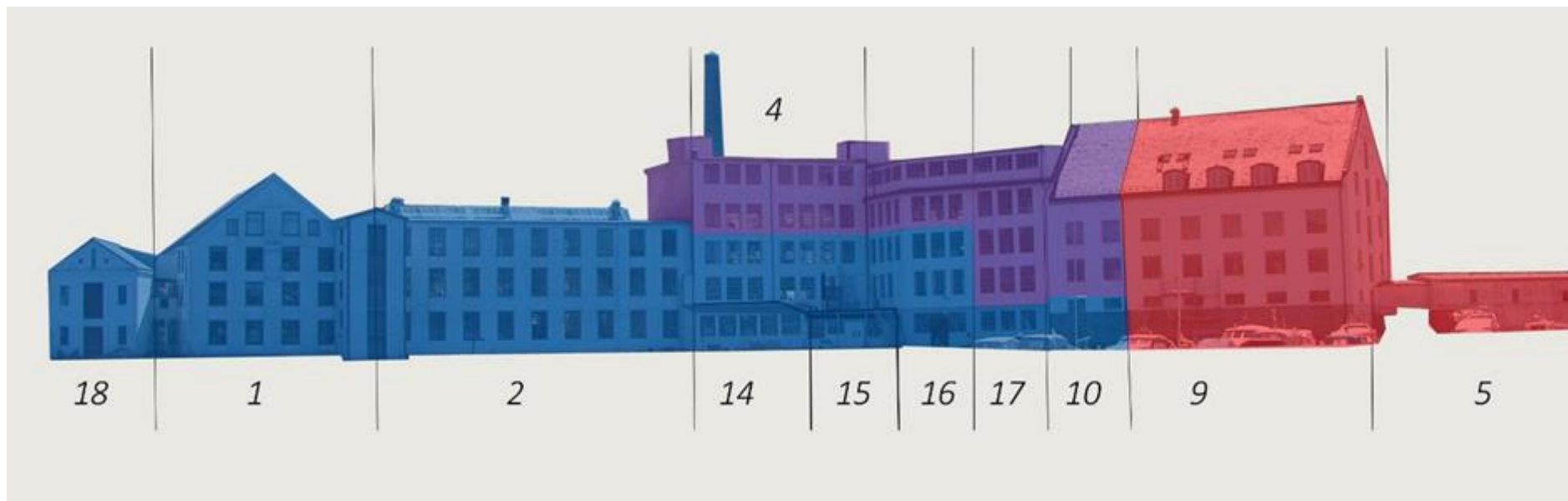

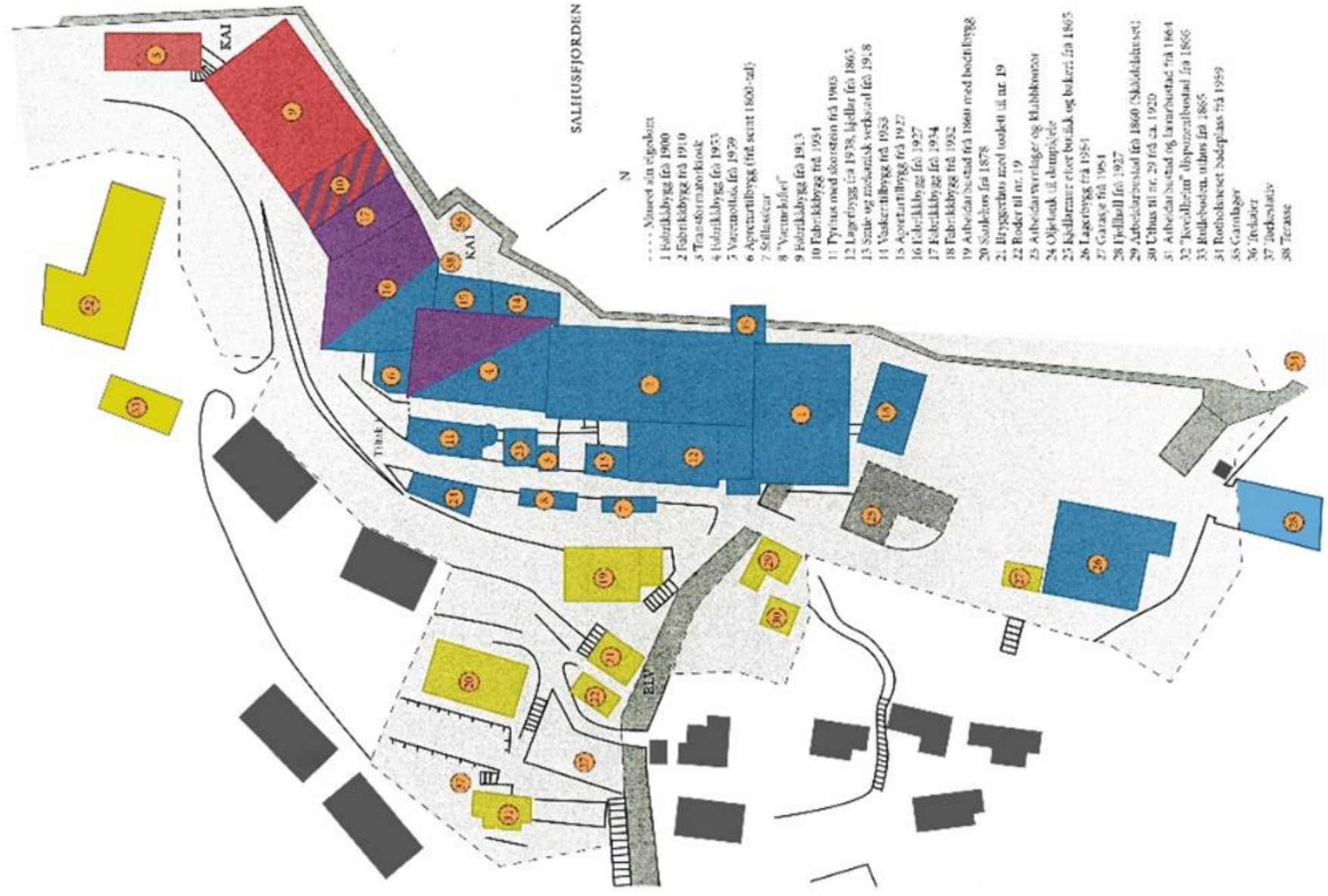
Objektsnavn	Askeladden-id	Gnr/Bnr	Bygningsnr.	omfang
Fabrikk 1900	241318-1	177/337	139959477	Interiør og eksteriør
Fabrikk 1910	241318-2	177/337	139959418	Interiør og eksteriør
Fabrikk 1953 med, vaskeritilbygg og appreturtilbygg	241318-3	177/337	139959426	Interiør og eksteriør
Fabrikk 1927 med appreturtilbygg (er knyttet til eiendom 177/349), og fabrikkbygg fra 1934	241318-4	177/349, 177/337	139959434	Eksteriør og interiør
Stillasskur	241318-5	177/337		Eksteriør
Varmeloft	241318-6	177/337	14049185	Eksteriør
Fabrikkbygg 1934	241318-7	177/349	139750896	Eksteriør
Fyrhus med skorstein	241318-8	177/337	14049207	Eksteriør
Lagerbygg fra 1938, kjeller fra 1863	241318-9	177/337	139959388	Eksteriør
Smie og mekanisk verksted fra 1918	241318-10	177/337	139959396	Eksteriør og interiør
Fabrikkbygg fra 1932	241318-11	177/337	139959361	Eksteriør
Arbeiderbolig	241318-12	177/337	139712978	Eksteriør
Skolehus fra 1878	241318-13	177/337	139712951	Eksteriør
Lekeplass	241318-33	177/377		Utomhuselement
Bryggerhus med toalett for nr. 19 (arbeiderbolig)	241318-14	177/337	139822226	Eksteriør
Boder til nr. 19	241318-15	177/337	139822234	Eksteriør
Arbeidervernlager og klubbkontor, samt transformatoriosk	241318-16	177/337	14049193	Eksteriør og interiør
Oljetank til dampkjele	241318-17	177/337	14049215	Eksteriør
Lagerbygg fra 1954	241318-18	177/337	139750918	Eksteriør
Garasje fra 1954	241318-19	177/337	25616812	Eksteriør
Fjellhall fra 1927	241318-20	177/337, 177/355		Eksteriør
Arbeiderbolig nr. 29	241318-21	177/306	139642775	Eksteriør
Uthus til nr. 29	241318-22	177/306	139642783	Eksteriør
Arbeiderbolig og lærerbolig fra 1864	241318-23	177/351	139822242	Eksteriør
Kveldheim, disponentbolig fra 1866	241318-24	177/126	13917612	Eksteriør

Rulleboden fra 1865	241318-25	177/126	20829265	Eksteriør
Rotholsneset bade plass fra 1959	241318-26	177/7		Utomhuselement
Fabrikkbygg fra 1913	241318-30	177/353	139959450	Eksteriør
Varemottak 1959	241318-31	177/353	139959469	Eksteriør
Stier, trappeløp, steinsetting, murer gelendre og gjerder	241318-34	177/337 ,177/306, 177/355		Utomhuselement

Bruken i dag

I dag benyttes bygningsmassen etter Salhus tricotagefabrik delvis som kontorer, verksted og magasiner for bevaringstjenesten for Museene i Hordaland og delvis som Salhus trikotasjemuseum som formidler historien til Salhus tricotagefabrik samt tekstil og konfeksjonsindustrien i Norge.

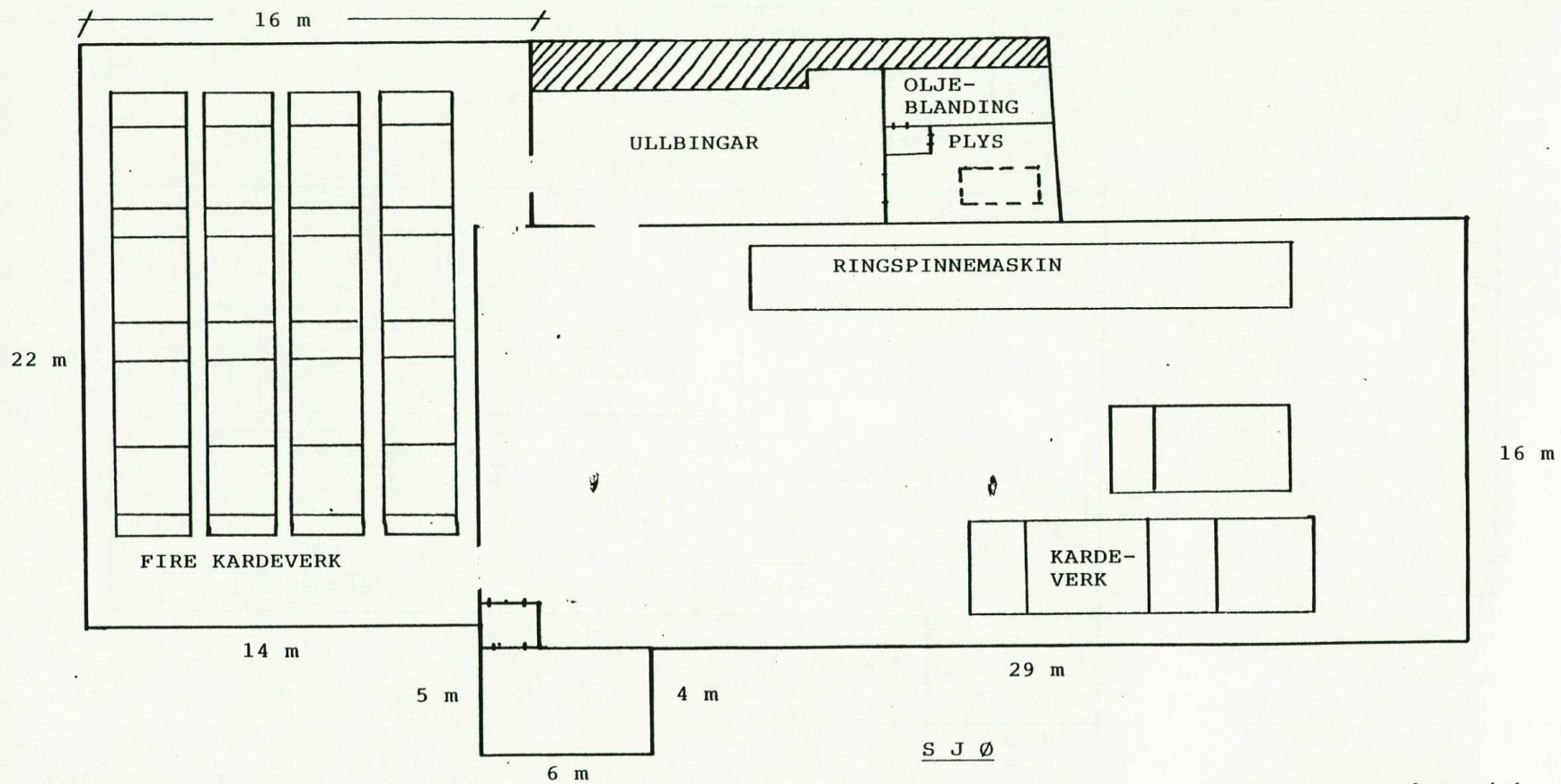

- ..... Murest sin eigokort
- 1 Fabrikbygg fra 1900
  - 2 Fabrikbygg fra 1910
  - 3 Transformatorkiosk
  - 4 Fabrikbygg fra 1953
  - 5 Væremotus fra 1929
  - 6 Apenertullbygg (frt. sent 1800-arl)
  - 7 Sellsessar
  - 8 "Væremotus"
  - 9 Fabrikbygg fra 1913
  - 10 Fabrikbygg fra 1954
  - 11 Pylon med skorstein fra 1905
  - 12 Lagerbygg fra 1938, kjeller fra 1863
  - 13 Sme og mekanisk verkstad fra 1918
  - 14 Vækerullbygg fra 1958
  - 15 Apenertullbygg fra 1927
  - 16 Fabrikbygg fra 1927
  - 17 Fabrikbygg fra 1934
  - 18 Fabrikbygg fra 1982
  - 19 Arbeidsbustad fra 1860 med bochbygg
  - 20 Skole fra 1878
  - 21 Bryggerhus med tookelil nr. 19
  - 22 Boder til nr. 19
  - 23 Arbeidsverrlager og klubbkonor
  - 24 Oljetank til dampkjele
  - 25 Kjellerar eller brennslak og bakeri fra 1865
  - 26 Lagerbygg fra 1981
  - 27 Garage fra 1981
  - 28 Fjellhall fra 1927
  - 29 Arbeidsbustad fra 1860 (Skoleadressen)
  - 30 Uhus til nr. 29 fra ca. 1920
  - 31 Arbeidsbustad og farmbustad fra 1864
  - 32 "Kvæddelur" dispensarbustad fra 1866
  - 33 Rulleboden, uhus fra 1865
  - 34 Rotholmset badeplass fra 1959
  - 35 Garbager
  - 36 Treklær
  - 37 Torkestativ
  - 38 Terrasse

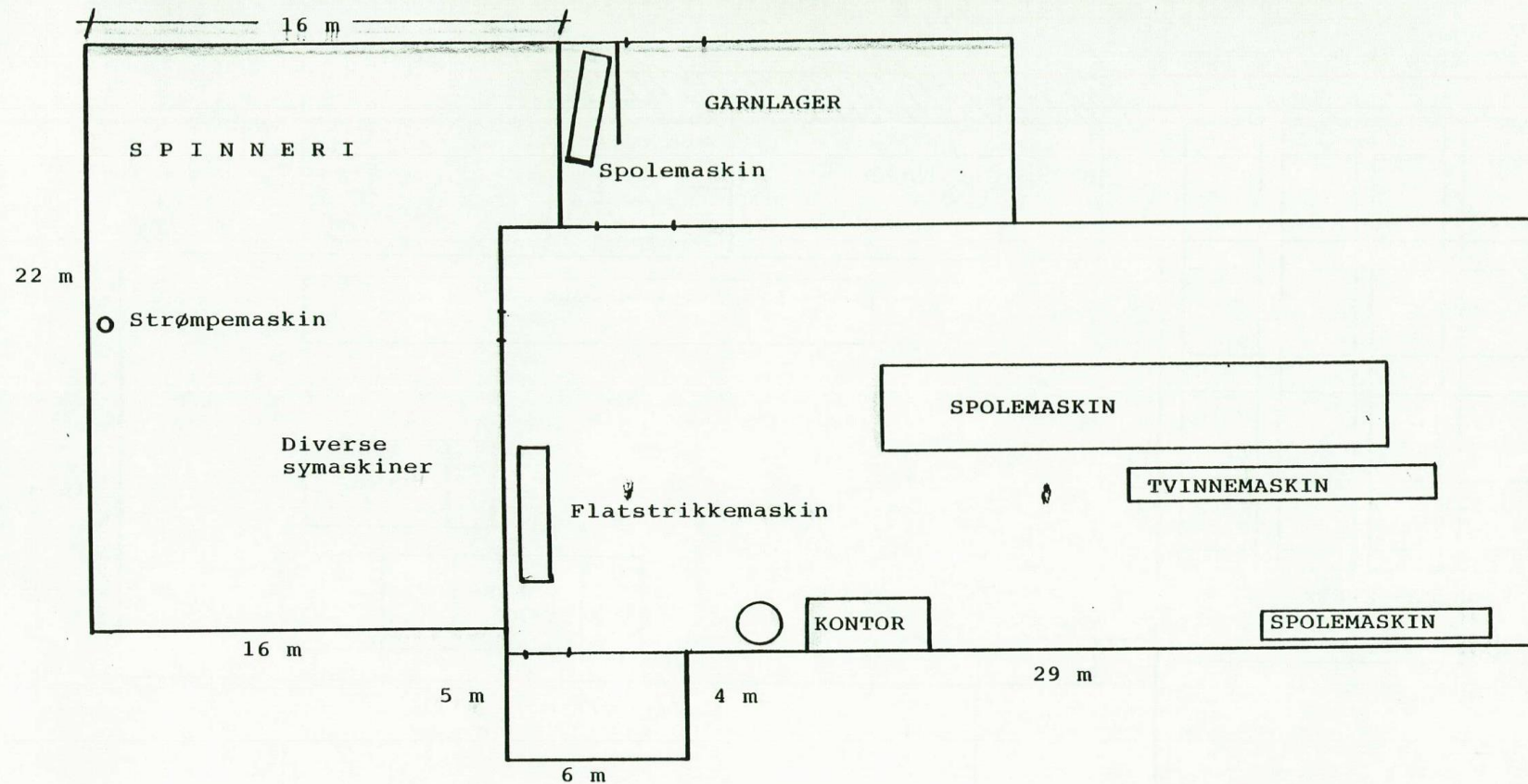

SITUASJONSSKISSE KARDERIET 1. ETG

Skissa er teikna av etter økonomisk kartverk i målestokk 1:1000 (utvendes mål). Atle Ove Martinussen nov. 1987
Alle mål på skissa er omtrentlege.

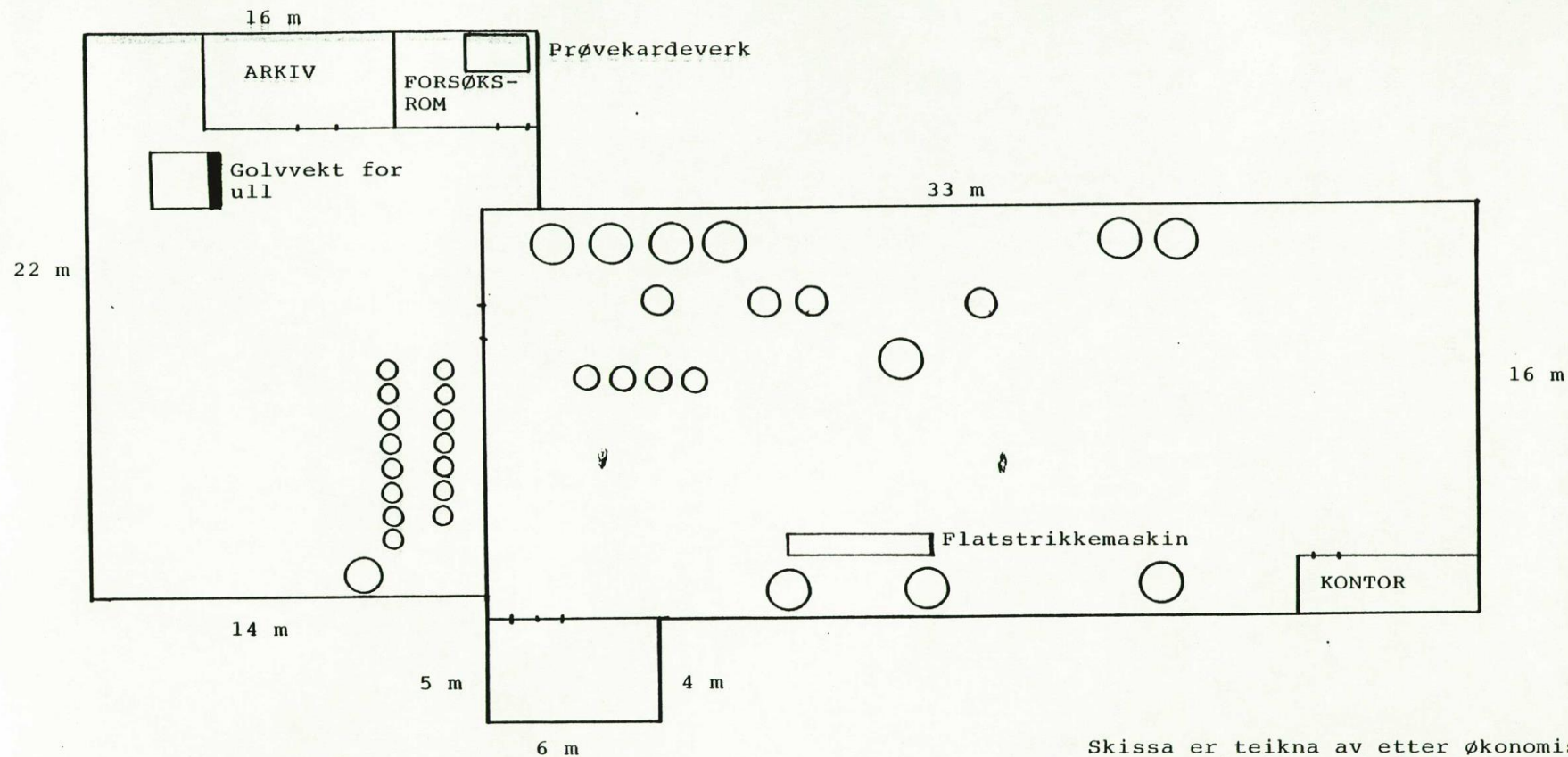
SITUASJONSSKISSE SPOLERIET 2. ETG

○ = RUNDSTRIKKEMASKIN

Skissa er teikna av etter økonomisk kartverk i målestokk 1:1000 (utvendes mål). Atle Ove Martinussen nov. 1987
 Alle mål på skissa er omtrentlege.

SITUASJONSSKISSE STRIKKERIET 3. ETG

○ = RUNDSTRIKKEMASKIN

Skissa er teikna av etter økonomisk kartverk i målestokk 1:1000 (utvendes mål), Atle Ove Martinussen nov. 1987
Alle mål på skissa er omtrentlege.

Bygninger

Fabrikkbygg 1900

Askeladden ID 241318-1 Gnr/Bnr 177/337 bygningsnummer: 139959477

Datering 1900, bygget av Salhus Tricotagefabrik AS

Omfang: eksteriør, intertriør og inventar i alle etasjer

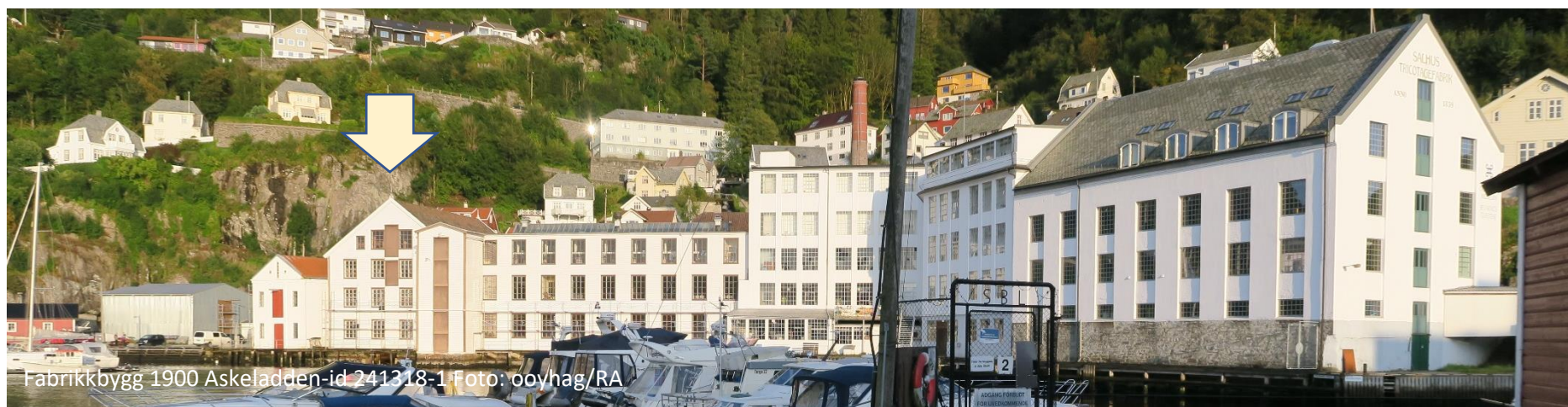
Bygget og brukt som produksjonslokale da fabrikk var i drift. Første etasje var karderier med kardemaskiner fra 1900. Andre etasje var blant annet brukt til spinning med selfaktorer (automatisk spinnemaskin, ordet er en forvrenging av engelsk «self actor») og ringspinnemaskiner. I tredje etasje finner vi Ullaloftet, brukt til ull-lager og sortering. I fjerde etasje var det òg ull-lager. Transporten av ull ned fra Ullaloftet til forbehandling før karding gikk i sjakt som er bevart.

I dag er alle etasjene bevart og benyttet i varierende grad i omvisninger.

Grovt bindingsverk bygd på muret fundament av naturstein, delvis ute i sjøen. Milaelva går i et murt elveløp under bygningen og har sitt utløp der. Tak tekket med teglstein. Møneretningen er snudd 90 grader i forhold til de andre fabrikkbyggene. Det er vinduer i store areal av veggene på bygget. Det er lastedører i alle etasjer på bygget. Bygget er på fire etasjer inkludert loftet. Bygget henger sammen med 1910-bygget på den ene siden og har to overganger til 1932-bygget via bro.

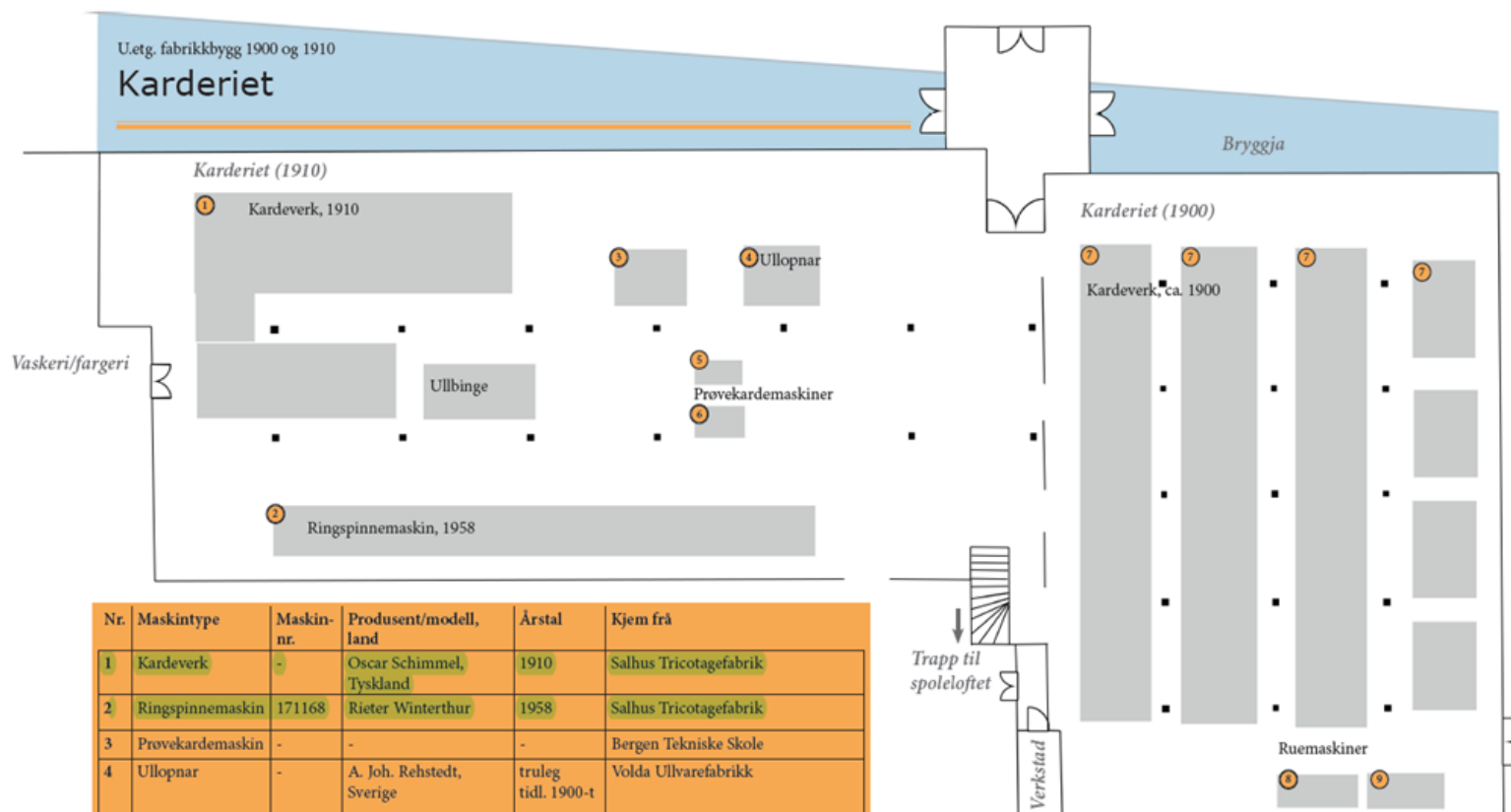

Grunnmur av oppmurt naturstein, bjelkelag lagt rett på steinsatt grunn. Yttervegger i grovt bindingsverk, kledd med liggende dobbeltfalsa profilerte kledningsbord. Taket er tekket med enkeltkrummet uglasserte teglsteinspanner. Fastvinduer med enkle glass, der vertikale sprosser er i tre og horisontale i støpejern. Lastedører av bord med skråband. Nyere gulv lagt i deler av gulv i forbindelse med Mila-elvas løp. Nyere varevinduer.

U.etg. fabrikkbygg 1900 og 1910

Karderiet

Nr.	Maskintype	Maskin-nr.	Produsent/modell, land	Årstal	Kjem frå
1	Kardeverk	-	Oscar Schimmel, Tyskland	1910	Salhus Tricotagefabrik
2	Ringspinnemaskin	171168	Rieter Winterthur	1958	Salhus Tricotagefabrik
3	Provekardemaskin	-	-	-	Bergen Tekniske Skole
4	Ullopnar	-	A. Joh. Rehstedt, Sverige	truleg tidl. 1900-t	Volda Ullvarefabrikk
5	Provekardemaskin	-	-	-	Dale Garn, Vaksdal
6	Provekardemaskin	-	E. Sørensen maskin-fabrik, Danmark	-	Hovland Ullvarefabrikk, Ullensvang
7	Kardeverk	-	Hartman, Tyskland	ca. 1900	Salhus Tricotagefabrik
8	Ruemaskin med naturborrar	675	Franz Liedl, Lana, Tyskland	-	D. Sætness Sportstrikotasje, Oppland
9	Ruemaskin med naturborrar	690	Franz Liedl, Lana, Tyskland	-	Privatperson, Innvik

Fabrikkbygg 1900 Askeladden-id 241318-1 Foto: ooyhag/RA

Fabrikkbygg 1900 Askeladden-id 241318-1 Foto: ooyhag/RA

Fabrikkbygg 1900 Askeladden-id 241318-1 Foto: ooyhag/RA

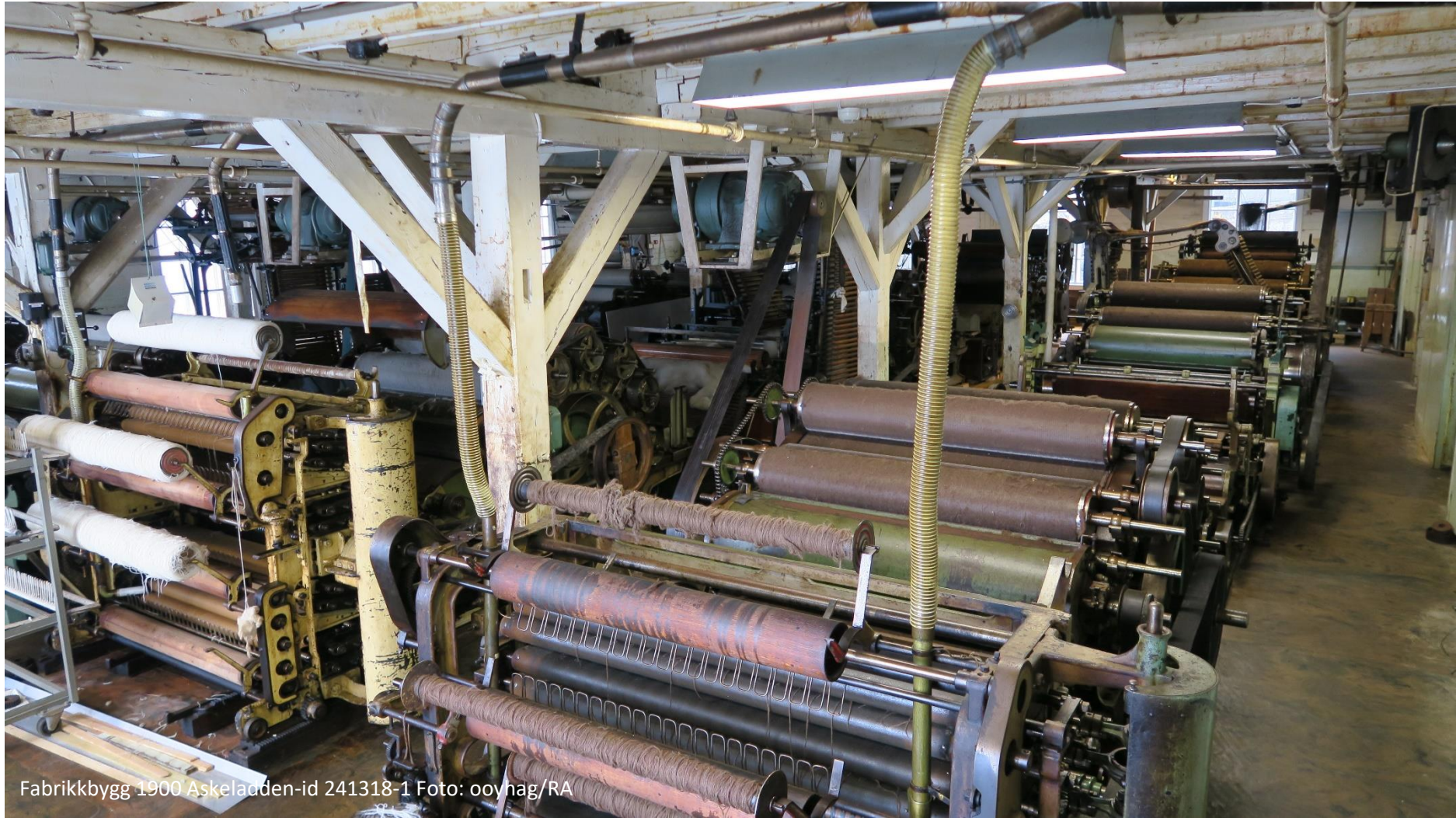
Fabrikkbygg 1900 Askeladden-id 241318-1 Foto: ooyhag/RA

Fabrikkbygg 1900 Askeladden-id 241318-1 Foto: ooyhag/RA

Fabrikkbygg 1900 Askeladden-id 241318-1 Foto: ooyhag/RA

Fabrikkbygg 1900 Askeladden-id 241318-1 Foto: ooyhag/RA

Fabrikkbygg 1900 Askeladden-id 241318-1 Foto: ooyhag/RA

Fabrikkbygg 1900 Askeladden-id 241318-1 Foto: ooyhag/RA

Fabrikkbygg 1900 Askeladden-id 241318-1 Foto: ooyhag/RA

Fabrikkbygg 1900 Askeladden-id 241318-1 Foto: ooyhag/RA

Fabrikkbygg 1900 Askeladden-id 241318-1 Foto: ooyhag/RA

Fabrikkbygg 1900 Askeladden-id 241318-1 Foto: ooyhag/RA

Fabrikbygg 1900 Askeladden-id 241318-1 Foto: ooyhag/RA

Fabrikkbygg 1900 Askeladden-id 241318-1 Foto: ooyhag/RA

Fabrikkbygg 1900 Askeladden-id 241318-1 Foto: ooyhag/RA

Fabrikkbygg 1900 Askeladden-id 241318-1 Foto: ooyhag/RA

Fabrikkbygg 1900 Askeladden-id 241318-1 Foto: ooyhag/RA

Fabrikkbygg 1900 Askeladden id 241318-1 Foto: ooyhag/RA

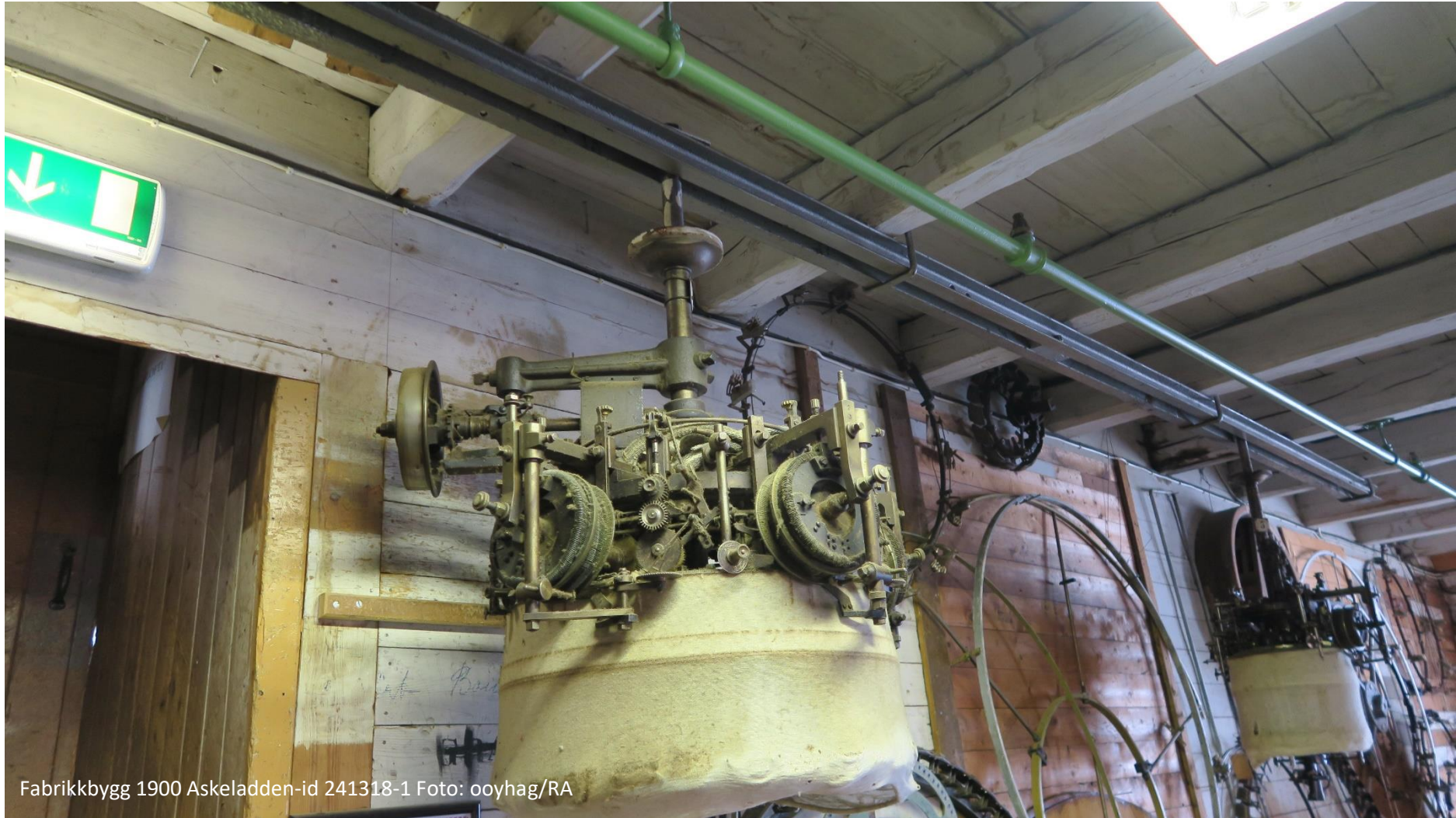
Fabrikkbygg 1900 Askeladden-id 241318-1 Foto: ooyhag/RA

Fabrikkbygg 1900 Askeladden-id 241318-1 Foto: ooyhag/RA

Fabrikkbygg 1900 Askeladden-id 241318-1 Foto: ooyhag/RA

Fabrikkbygg 1900 Askeladden-id 241318-1 Foto: ooyhag/RA

Fabrikkbygg 1900 Askeladden-id 241318-1 Foto: ooyhag/RA

Fabrikk 1910

Askeladden-ID 241318-2 Gnr/Bnr 177/337 bygningsnummer: 139959418

Byggherre: Salhus Tricotagefabrik AS

Omfang: eksteriør, intertriør og inventar samtlige etasjer

Bygget var brukt som produksjonslokale da fabrikkene var i drift. Første etasje var brukt til karding og spinning av ull, i andre etasje var "spoleloftet", med maskiner for tvinning av garn og spoling over på spoler. I tredje etasje var strikkeavdelinga ("strikkeloftet"), med flat-, rundstrikke- og sokkestrikkemaskiner. I bakkant av bygget er det en eldre kjeller med rom for oljebehandling og plys, prosessen der fibre løsnes, renses og forberedes til karding og spinning. I bakkant av spoleloftet er det et tilbygg brukt til garnlager. I Rommene finnes det foruten maskiner; luftfuktere, skap med verktøy og reservedeler til maskineri, vareheiser/føringssjakter. Gulvene er flere steder preget av bruk og har fått innfelte partier av mer slitesterkt tre (eik) og tretong, et lokalt utviklet gulvbelegg. Alle etasjer er sprinklet. Mot sjøen er det et mindre tilbygg som har porter mot sjøsiden. Tilbygget er omtalt som garnlager.

1910- bygget har grunnmur i naturstein, delvis i sjø. Veggene er grovt utmurt bindingsverk, kledd med liggende dobbelfalsede bord. Det er store faste vinduer i fasadene. Vinduene har enkle glass og vertikale sprosser i tre, horisontale i støpejern. På taket er en takrytter som slipper dagslyset ned i strikkeloftet. Taket er tekket med bølgeblekk.

Plantegning for 1900-bygget viser også karderiet i 1910-bygget.

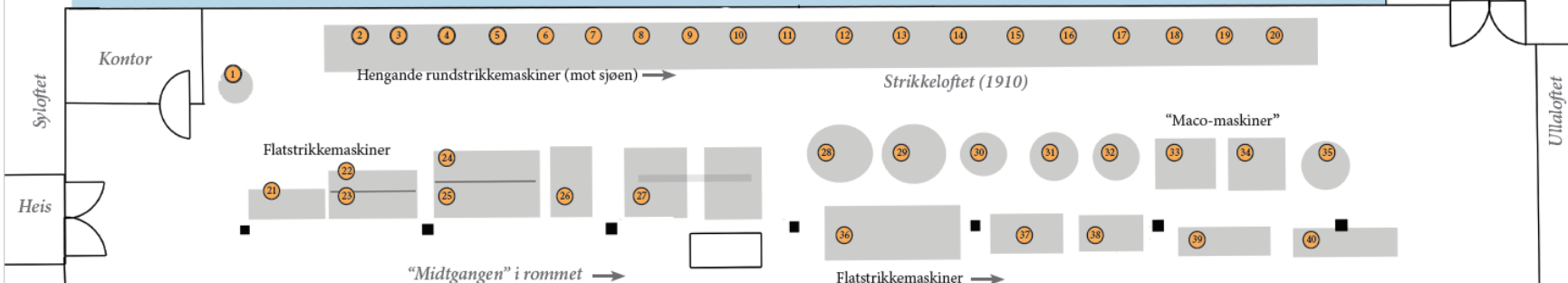
2.etg. fabrikkbygg 1910

Strikkeloftet 1/2, mot sjøen

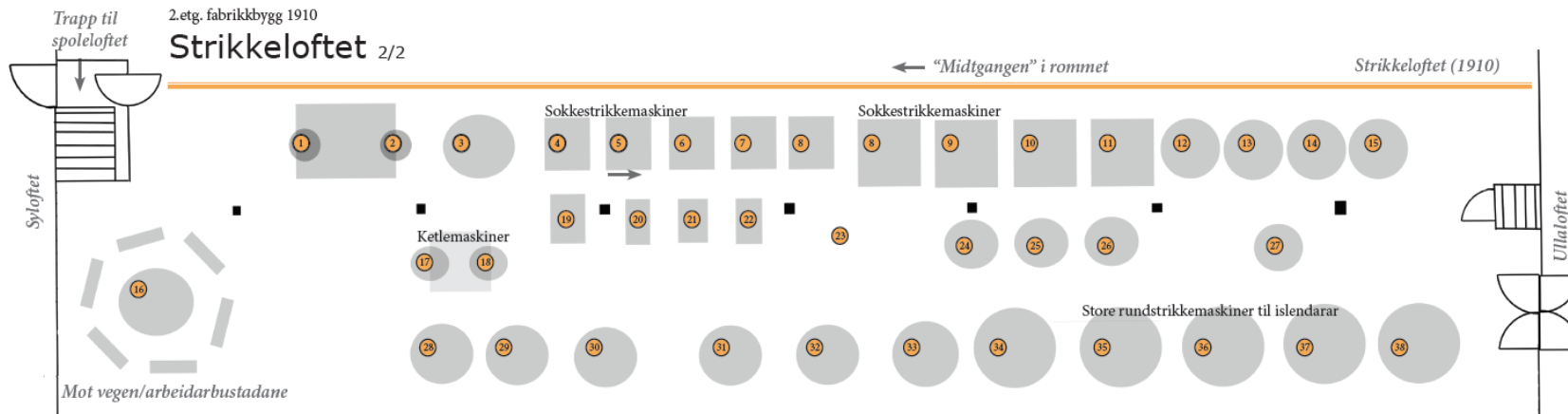
Garnlager

Brygga

Nr.	Maskintype	Maskin-nr.	Produsent/modell, land	Årstal	Kjem frå	Nr.	Maskintype	Maskin-nr.	Produsent/modell, land	Årstal	Kjem frå
1	Rundstrikkemaskin	36857	Wildman, USA		Salhus Tricotagefabrik	23	Flatstrikkemaskin	161840	Dubied, Sveits	-	-
2	Rundstrikkemaskin	15340	Terrot, Tyskland	1899	Salhus Tricotagefabrik	24	Flatstrikkemaskin	26420	Perssons stickmaskiner, Sverige	1899	D. Sætness Sportstrikotasje, Oppland
3	Rundstrikkemaskin	50141	Terrot, Tyskland	1941	Salhus Tricotagefabrik	25	Flatstrikkemaskin				-
4	Rundstrikkemaskin	18764	Fouquet, Tyskland	1955	Bergens Tricotagefabrik, Ask	26	Sokke/strompe-maskin	84584	Stibbe "Maxim", Tyskland	1920-t	-
5	Rundstrikkemaskin	23018	Fouquet, Tyskland	1963	Bergens Tricotagefabrik, Ask	27	Heklemaskin (band)	23018	Comez, Italia	-	Bergen Tekniske Skole
6	Rundstrikkemaskin	22618	Fouquet, Tyskland	1962	Bergens Tricotagefabrik, Ask	28	Rundstrikkemaskin	1729	George Blackburn & Sons, England	1962	Opph. Norlender, Osterøy
7	Rundstrikkemaskin	21300	Fouquet, Tyskland	1957	Bergens Tricotagefabrik, Ask	29	Rundstrikkemaskin	16205	Stibbe, Tyskland	-	Privatperson, Salhus
8	Rundstrikkemaskin	22939	Fouquet, Tyskland	1962	Bergens Tricotagefabrik, Ask	30	Rundstrikkemaskin	36819	Stibbe, Tyskland	-	Bergens Tricotagefabrik, Ask
9	Rundstrikkemaskin	21873	Fouquet, Tyskland	1959	Bergens Tricotagefabrik, Ask	31	Rundstrikkemaskin	35822	Stibbe, Tyskland	-	Norway Knitting, Hop
10	Rundstrikkemaskin	27582	Fouquet, Tyskland	-	-	32	Rundstrikkemaskin	2577	Terrot, Tyskland	1916	Salhus Tricotagefabrik
11	Rundstrikkemaskin	2709	Wilhelm Beck, Tyskl.	1973	Salhus Tricotagefabrik	33	Rundstrikkemaskin	2889	Cooper, USA	1929	Salhus Tricotagefabrik
12	Rundstrikkemaskin	2708	Wilhelm Beck, Tyskl.	1973	Salhus Tricotagefabrik	34	Rundstrikkemaskin	3080	Cooper, USA	1936	Salhus Tricotagefabrik
13	Rundstrikkemaskin	13941	Haaga, Tyskland	1935	Salhus Tricotagefabrik	35	Rundstrikkemaskin	123299	Schubert & Saltzer, Tyskland	-	Salhus Tricotagefabrik
14	Rundstrikkemaskin	37834	Terrot, Tyskland	1933	Salhus Tricotagefabrik	36	Flatstrikkemaskin	6102446	Stoll "JBOM/b", Tyskland	1960-t	Salhus Tricotagefabrik
15	Rundstrikkemaskin	18189	Terrot, Tyskland	1902	Salhus Tricotagefabrik	37	Flatstrikkemaskin	6204101	Stoll "JBO", Tyskland	-	Opph. Norlender, Osterøy
16	Rundstrikkemaskin	37603	Terrot, Tyskland	1932	Salhus Tricotagefabrik	38	Flatstrikkemaskin	28941	Perssons stickmaskiner, Sverige	-	D. Sætness Sportstrikotasje, Oppland
17	Rundstrikkemaskin	37698	Terrot, Tyskland	1932	Salhus Tricotagefabrik	39	Flatstrikkemaskin	47277	Perssons stickmaskiner, Sverige	-	D. Sætness Sportstrikotasje, Oppland
18	Rundstrikkemaskin	6516	Haaga, Tyskland	1910	Salhus Tricotagefabrik	40	Flatstrikkemaskin	1179019	Seyfert & Donner, Tyskland	-	Norway Knitting, Hop
19	Rundstrikkemaskin	19403	Terrot, Tyskland	1901	Salhus Tricotagefabrik						
20	Rundstrikkemaskin	56492	Terrot, Tyskland	1963	Salhus Tricotagefabrik						
21	Flatstrikkemaskin	34432	Perssons stickmaskiner, Sverige	-	D. Sætness Sportstrikotasje, Oppland						
22	Flatstrikkemaskin	48707	Diamant, Tyskland	-	Privatperson, Breistein						

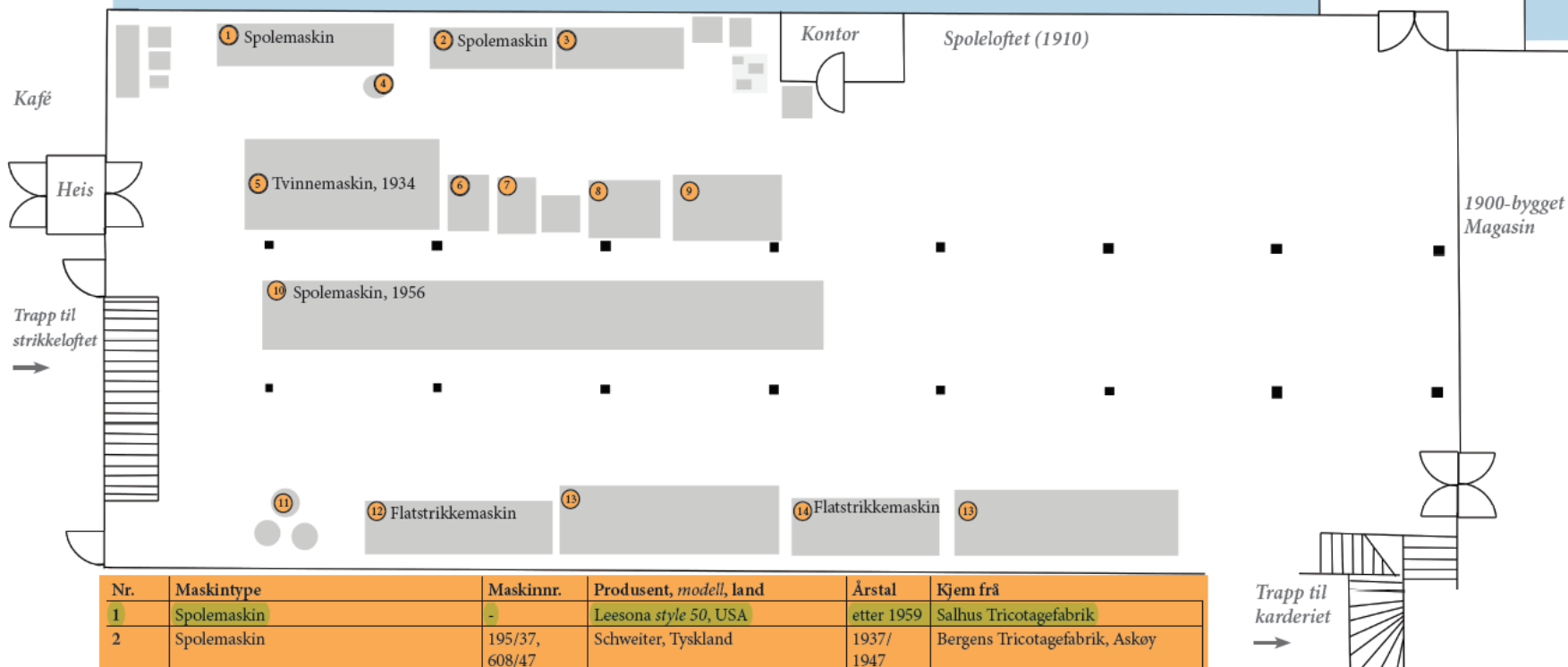
Nr.	Maskintype	Maskinnr.	Produsent/modell, land	Årstal	Kjem frå	Nr.	Maskintype	Produsent/modell, land	Årstal	Kjem frå
1	Manuell rundstrikk	-	-	-	-	22	Sokkestrikkemaskin	1393 T. Grieve & Co, <i>Acme XL</i>	1915?	Chr. Arnesen Strompefabrikk
2	Manuell rundstrikk	190.2360	Striks, Noreg	-	privatperson	23	Sokkestrikkemaskin	21029 Wildt <i>Autoswift</i>	-	Ukjent, muligens Salhus
3	Rundstrikkemaskin	107166	Monarch, UK	1960	Salhus Tricotagefabrik	24	Rundstrikkemaskin	23816 Stibbe <i>ATB</i> , Tyskland	1935	Janus, Espeland
4	Sokkestrikkemaskin	49020	Bentley <i>Komet BC</i> , England	1950-60-t	SaFa-Samnanger	25	Rundstrikkemaskin	24860 Stibbe <i>ATB-2</i> , Tyskland	1935	Janus, Espeland
5	Sokkestrikkemaskin	54469	Bentley <i>Komet BR</i>	"	Janus, Espeland	26	Rundstrikkemaskin	17406 Stibbe, Tyskland	-	-
6	Sokkestrikkemaskin	73379	Bentley <i>Komet</i>	"	SaFa-Samnanger	27	Rundstrikkemaskin	6705 Terrot, Tyskland	1931	Salhus Tricotagefabrik
7	Sokkestrikkemaskin	58593	Bentley <i>Komet BC</i>	"	Smestad Strompefabrikk, Gjesdal	28	Rundstrikkemaskin	28143 Stibbe <i>PBDR</i> , Tyskland	1946	Janus, Espeland
8	Sokkestrikkemaskin	94436	Bentley <i>Komet</i>	"	SaFa-Samnanger	29	Rundstrikkemaskin, ribb	9461 Terrot, Tyskland	1938	Salhus Tricotagefabrik
9	Sokkestrikkemaskin	R 200	Nagata Seiki, Japan	1990-t	SaFa-Samnanger	30	Rundstrikkemaskin, interlock	8271 Terrot, Tyskland	1936	Salhus Tricotagefabrik
10	Sokkestrikkemaskin	B-0831	Nagata Seiki, Japan	1990-t	SaFa-Samnanger	31	Rundstrikkemaskin, interlock	55939 Terrot, Tyskland	-	Salhus Tricotagefabrik
11	Sokkestrikkemaskin	CE-0221	Nagata Seiki, Japan	1984	SaFa-Samnanger	32	Rundstrikkemaskin, interlock	60805 Terrot, Tyskland	-	Salhus Tricotagefabrik
12	Sokkestrikkemaskin	CS-2646	Nagata Seiki, Japan	1989	SaFa-Samnanger	33	Rundstrikkemaskin	RP4161 Mellor & Bromley	-	Salhus Tricotagefabrik
13	Rundstrikkemaskin	54802	Terrot, Tyskland	1954	Norway Knitting, Hop	34	Rundstrikkemaskin	21873 Fouquet, Tyskland	1959	Bergens Tricotagefabrik, Ask
14	Rundstrikkemaskin	54801	Terrot, Tyskland	1954	Norway Knitting, Hop	35	Rundstrikkemaskin	22241 Fouquet, Tyskland	1961	Devold, Langevåg
15	Rundstrikkemaskin	54800	Terrot, Tyskland	1954	Norway Knitting, Hop	36	Rundstrikkemaskin	21873 Fouquet, Tyskland	1959	Bergen Tricotagefabrik
16	Rundstrikkemaskin	15409	Haaga, Tyskland	1952	Salhus Tricotagefabrik	37	Rundstrikkemaskin	12246 Terrot, Tyskland	1959	Norway Knitting, Hop
17	Rundstrikkemaskin	244469	Monarch, UK	1969	Salhus Tricotagefabrik	38	Rundstrikkemaskin	21509 Fouquet, Tyskland	1958	Norway Knitting, Hop
18	Kettlemaskin	40947 S	Southern Textile Machinery, USA	-	Salhus Tricotagefabrik					
19	Kettlemaskin	29636 S	Southern Textile Machinery, USA	-	Bergen Tekniske Fagskole					
20	Flatstrikkemaskin	29514	Stoll, Tyskland	-	privatperson					
21	Sokkestrikkemaskin	10123	Wildt <i>Auto-express</i>	-	Smestad strompefabrikk, Gjesdal					

1.etg. fabrikkbygg 1910

Spoleloftet

Bryggja

Nr.	Maskintype	Maskinnr.	Produsent, modell, land	Årstal	Kjem frå
1	Spolemaskin	-	Leesona style 50, USA	etter 1959	Salhus Tricotagefabrik
2	Spolemaskin	195/37, 608/47	Schweiter, Tyskland	1937/ 1947	Bergens Tricotagefabrik, Askoy
4	Bandmaskin	-	-	-	Cebelle-Trengereid
5	Tvinnemaskin	21539	Carl Hamel, Tyskland	1934	Salhus Tricotagefabrik
6	Spolemaskin med trekoner	-	-	1900-20	Volda Ullvarefabrikk
7	Spolemaskin med trekoner	-	-	1900-20	Truleg privatperson, Salhus
8	Spolemaskin	-	Schweiter, Tyskland	-	-
9	Spolemaskin (til renning til bandvev)	-	delvis heimelaga	-	Cebelle-Trengereid, Bergen
10	Spolemaskin	31555-31560	Leesona Roto-Coner 44, USA	1956	Salhus Tricotagefabrik
11	Symaskiner til samantråking av metervare		Gebrüder Dohle 714, Tyskland	1930-t	Vikebo Strikkevarefabrikk, Meland
12	Flatstrikkemaskin	3409317	Stoll AJUM, Tyskland	-	Norlender, Osterøy
13	Delar til selfaktor/spinnemaskin	3526	Oscar Schimmel & Co, Tyskland	1914	Innvik Ullvarefabrikk, Stryn
14	Flatstrikkemaskin	-	Stoll ANV, Tyskland	-	Oleanna, Espeland (no Arna)

Fabrikk 1910 Askeladden-D 241318-2 Foto: ooyhag/RA

Fabrikk 1910 Askeladden-D 241318-2 Foto: ooyhag/RA

Fabrikk 1910 Askeladden-D 241318-2 Foto: ooyhag/RA

Fabrikk 1910 Askeladden-D 241318-2 Foto: ooyhag/RA

Fabrikk 1910 Askeladden-D 241318-2 Foto: ooyhag/RA

Fabrikk 1910 Askeladden-D 241318-2 Foto: ooyhag/RA

Fabrikk 1910 Askeladden-D 241318-2 Foto: ooyhag/RA

Fabrikk 1910 Askeladden-D 241318-2 Foto: ooyhag/RA

Fabrikk 1910 Askeladden-D 241318-2 Foto: ooyhag/RA

Fabrikk 1910 Askeladden-D 241318-2 Foto: ooyhag/RA

Fabrikk 1910 Askeladden-D 241318-2 Foto: 6oyhag/RA

Fabrikkbygg 1953 med vaskeri- og appreturtilbygg

Askeladden-id 241318-3 Gnr/Bnr 177/337 bygningsnummer: 139959426

Byggherre: Salhus Tricotagefabrik AS

Omfang: eksteriør, intertriør og inventar i kjeller og sysal.

Bygget var brukt som produksjonslokale da fabrikken var i drift. Kjelleren var vaskeri for vasking av ull og metervare (stoffer). Det er tilknyttet to tilbygg til kjelleretasjen for vaskeri og appretur. Appretur er en samlebetegnelse på prosesser tekstiler påføres for å tilføre det kvalitetene som at det f.eks. blir fyldigere, tyngre, stivere eller mykere. Vaskeritilbygget ligger på sjøsiden og appreturtilbygget mot veien. Første etasje har hatt flere funksjoner blant annet brukt som kantine fra 1970-tallet. Det har også stått maskiner her. Andre etasje: strikkeavdeling. De øverste etasjene har huset sysaler. 1953- bygget er knyttet til vaskeritilbygg på sjøsiden som også er bygget i 1953, og appreturtilbygg vender ut mot veien og baksiden.

I dag er kjelleretasje og andreeetasje bevart og inngår i fredningen med tilhørende maskineri jf. liste over interiør. første-, tredje- og fjerdeetasje benyttes i dag til publikumsmottak og magasiner. Magasinene er bygget som rom i rommet.

Grunnmur i naturstein ellers betongbygg på fem etasjer med takteking av papp av nyere dato. Store deler av veggene har vinduer i fasadene. Store vinduer med enkelt glass, sprosser i jern. Vaskeritilbygget er reist i betong og har tilsvarende vinduer som bygningens hovedkropp, men er tekket med bølgeblekk. Appreturtilbygget ligger forsenket i forhold til veien. Tilbygget er utført i bindingsverk med liggende panel og har trevinduer. Bygge er tekket med bølgeblekk.

Fabrikkbygg 1953 Askeladden-id 241318-3 Foto: ooyhag/RA

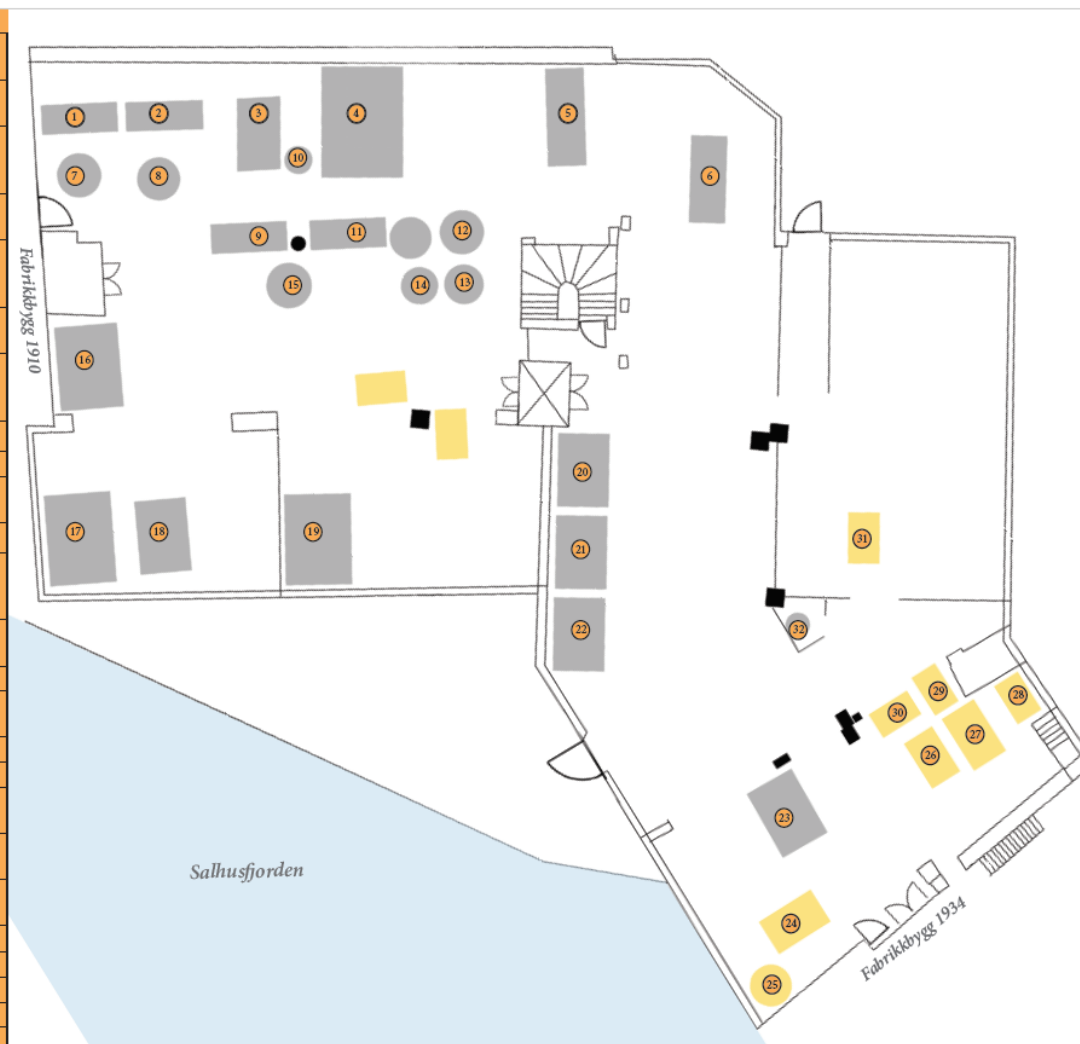

Fabrikkbygg 1953 Askeladden-id 241318-3 i Forgrunnen sees taket til Appreturtilbygg, til høyre fyrhus og pipe
Foto: ooyhag/RA

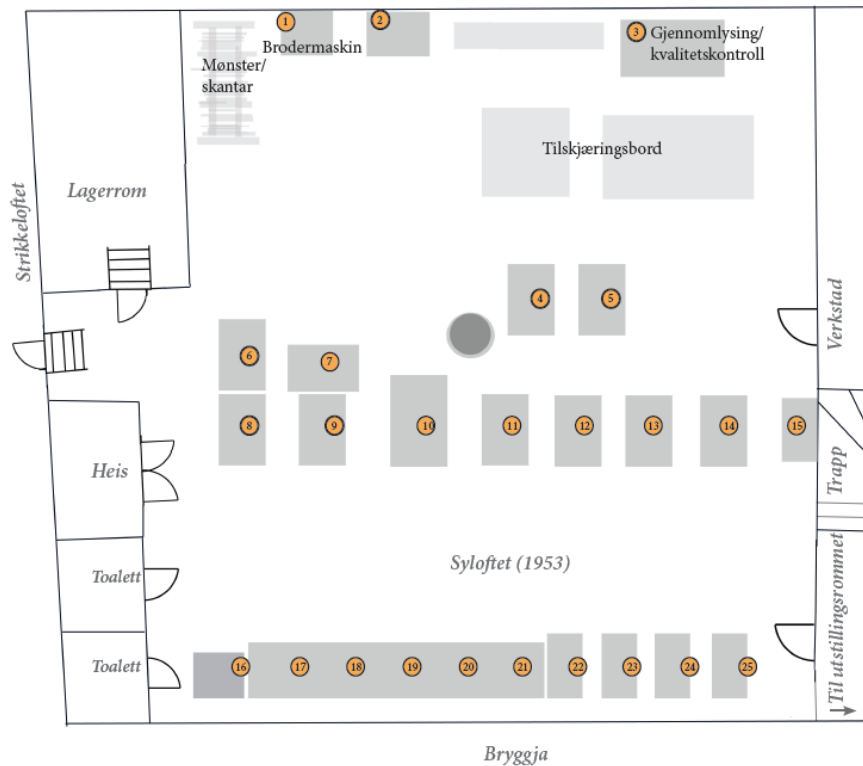
Nr.	Maskintype/modell	Maskin-nr.	Produsent/modell, land	Årstal	Kjem frå
1	Vaskemaskin/ VM-90	1140	Brekke & Sønner Mek.verksted, Oslo	1950	Salhus Tricotagefabrik
2	Vaskemaskin/ VM-12-HD	8203	O. Jakobsons maskinverksted, Oslo	1963	Salhus Tricotagefabrik
3	Gjennomlysingsmaskin, Airtex		Calator, Borås, Sverige		Salhus Tricotagefabrik
4	Tørkeapparat/ tørkesylinder for ull?, varma med damp		Fleissner		Salhus Tricotagefabrik
5	Snuapparat		Maschinenfabrik Arbach		Salhus Tricotagefabrik
6	Tafleapparat (apretur)	4122	Grand Rapids Textile Machinery Co., USA		Salhus Tricotagefabrik
7	Sentrifuge	24521	Calor		Salhus Tricotagefabrik
8	Sentrifuge		umerka		Salhus Tricotagefabrik
9	Opprullingsmaskin/ KF 52	11632	Maschinenfabrik Arbach	1957	Salhus Tricotagefabrik
10	Vekt	191104	Toledo Scale		Salhus Tricotagefabrik
11	Opprullingsmaskin/ KF 52	10676	Maschinenfabrik Arbach	1967	Salhus Tricotagefabrik
12	Rundstrikkemaskin	ukjent	truleg Stibbe, Tyskland		Salhus Tricotagefabrik?
13	Rundstrikkemaskin	184445	Fouquet, Tyskland		Salhus Tricotagefabrik
14	Rundstrikkemaskin/ MNC-PL	20970	Mayer & Cie, Tyskland	1976	Salhus Tricotagefabrik
15	Sentrifuge		Calor	17793	Salhus Tricotagefabrik
16	Valke (apretur)		Hemmer	1969	Salhus Tricotagefabrik
17	Valke?		umerka	-	Salhus Tricotagefabrik
18	Fargekar (nytta som vaskemaskin)		umerka	-	Salhus Tricotagefabrik
19	Ruemaskin (apretur)	39646	Ernst Gessner, Tyskland	-	Salhus Tricotagefabrik
20	Fargekar 3		til metervare		Salhus Tricotagefabrik
21	Fargekar 2		til metervare		Salhus Tricotagefabrik
22	Fargekar 1		til metervare		Salhus Tricotagefabrik
23	Fargekar 4		til metervare		Salhus Tricotagefabrik
24	Fargekar				
27	-31: vaskemaskiner og sentrifuger		umerka		treng nærare undersøking
32	Fargeblandeapparat		Thon		Salhus Tricotagefabrik

Kjellar
Fabrikkbygg 1954 og 1927

2.etg. fabrikkbygg 1953

Syloftet

Nr.	Maskintype	Maskinnr.	Produsent, modell, land	Årstal	Kjem frå
1*	Brodermaskin	1427	Marco, Mehrkopf-Stickautomat kl. 15, TY		Norsk flagg og fanefabrikk, Oslo
2	Symaskin til sokkar, m/retteapparat som vrenger sokken	51950	Conti Complet 222 vario, Italia	ca. 1994-97	SaFa Samnanger
3	Gjennomlysingsmaskin	-	Calator, Borås, Sverige	-	Salhus Tricotagefabrik
4	Symaskin	256951	Union Special 19300 A, USA		Salhus Tricotagefabrik
5*	Symaskin, 4-tråds overlock	9129365	Pegasus EX, USA	1990-t	SaFa Samnanger
6	Symaskin	B503010	Singer	ca. 1904	Salhus Tricotagefabrik
7	Besetningsskjæremaskin, skjær stoff til rand på klede	2076	Rowley & Kieser 22-D, Tyskland		Salhus Tricotagefabrik
8	Symaskin, kjedesting: dekk-saum på undertøy/gensarar	AB777976	Singer 148-5, USA	-	Salhus Tricotagefabrik
9	Symaskin	AJ727547	Singer 105-6, USA	ca. 1950	Salhus Tricotagefabrik
10	Symaskin, lockstitch	EK803947	Singer 451 K 5, USA	ca. 1955	Bergens Fjærfabrikk
11	Symaskin	EN109930	Singer 246 K 16, USA	ca. 1958	Salhus Tricotagefabrik
12	Symaskin, overlock	271174	Union Special, USA	-	Janus, Espeland
13	Symaskin	112961	Rimoldi, Italia	-	Salhus Tricotagefabrik
14	Symaskin	AM830852	Singer 251-4, USA	ca. 1952	Truleg Salhus Tricotagefabrik
15	Pompon-maskin (duskar)		Emil Nestel DPA, Tyskland		D. Sættness Sportstriktasje, Oppland
16	Symaskin til etikettar	498235	Pfaff, Tyskland		Janus, Espeland
17	Symaskin, overlock	AC415648	Singer 81-20, USA	ca. 1929	Salhus Tricotagefabrik
18	Symaskin, lockstitch	L26550	Willcox & Gibbs, USA	-	Salhus Tricotagefabrik
19	Symaskin	Y9652610	Singer 95 K 40, USA	ca. 1935	Salhus Tricotagefabrik
20	Symaskin, superlock	39117	Willcox & Gibbs 803C1, USA	-	Salhus Tricotagefabrik
21	Symaskin, superlock	39198	Willcox & Gibbs 803C2, USA	-	Salhus Tricotagefabrik
22	Symaskin, 2-tråds kjedesting	AK256963	Singer 147-81, USA	ca. 1951	Salhus Tricotagefabrik
23	Symaskin	677889	Rimoldi, Italia	-	Salhus Tricotagefabrik
24	Symaskin, flatlock	F 15801	Willcox & Gibbs 300B, USA	-	Salhus Tricotagefabrik
25	Symaskin, 2-tråds kjedesting (bukser, hanskar .m.m)	AK256963	Singer 147-81, USA	ca. 1951	Salhus Tricotagefabrik

*Maskin 1 og 5 er nyare maskiner frå etter Salhus Tricotagefabrik la ned, innkjøpte spesielt til bruk av museet.

Fabrikkbygg 1953 Askeladden-id 241318-3 interiør i kjeller: ooyhag/RA

Fabrikkbygg 1953 Askeladden-id 241318-3 interiør i kjeller: ooyhag/RA

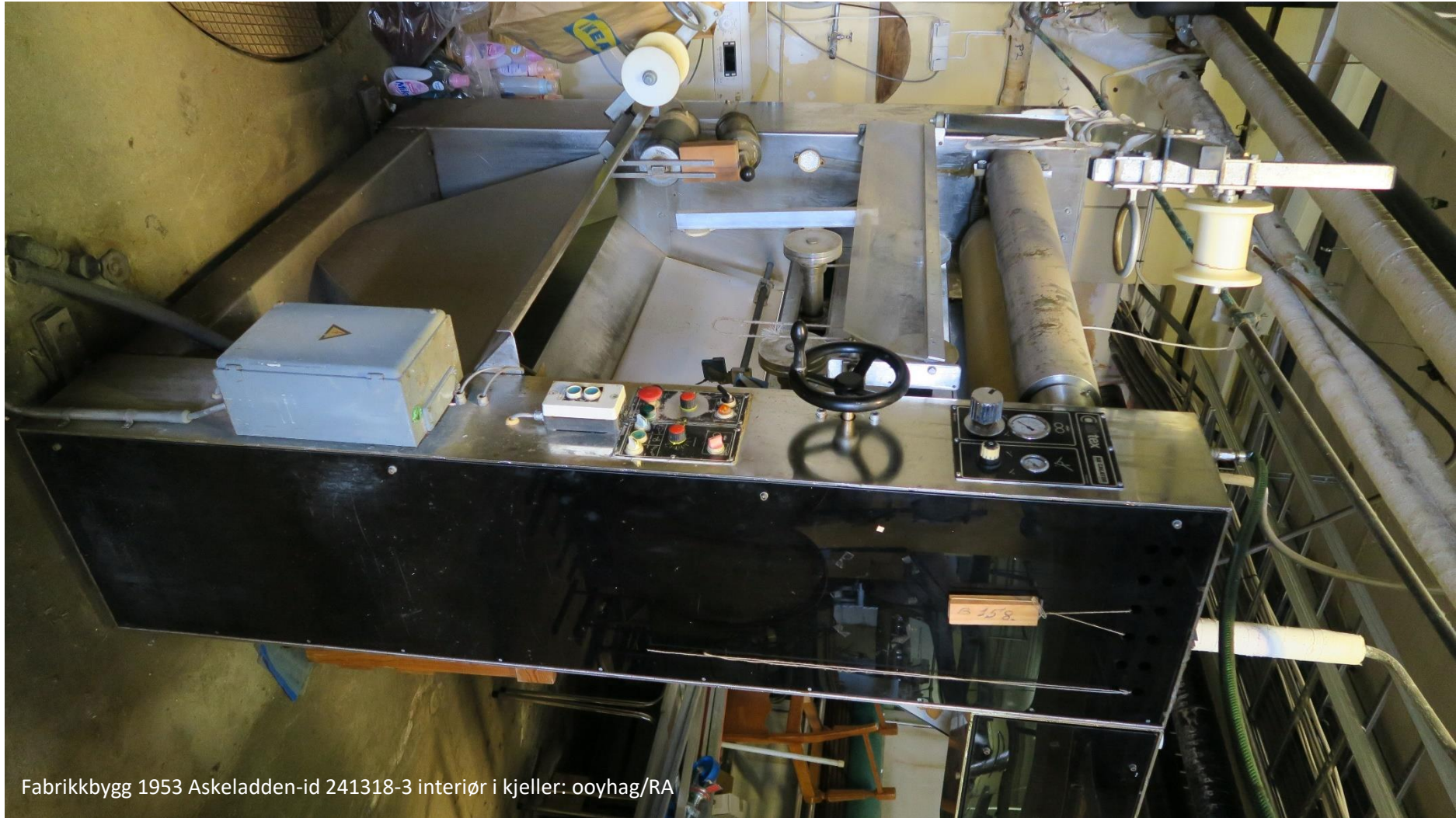

Fabrikkbygg 1953 Askeladden-id 241318-3 interiør i kjeller: ooyhag/RA

Fabrikkbygg 1953 Askeladden-id 241318-3 interiør i kjeller farveblender: ooyhag/RA

Fabrikkbygg 1953 Askeladden-id 241318-3 interiør i kjeller: ooyhag/RA

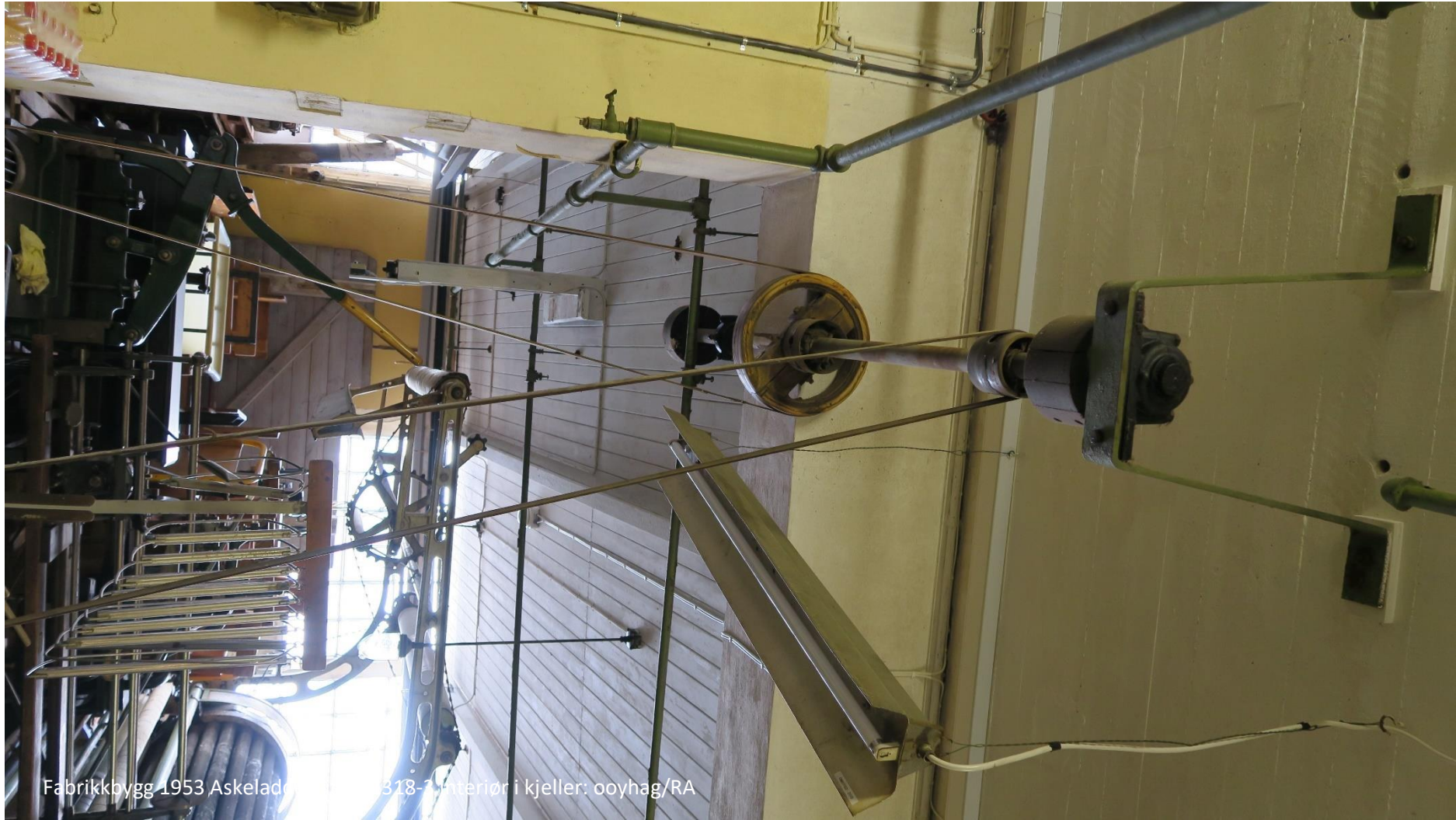

Fabrikkbygg 1953 Askeladden-id 241318-3 interiør i kjeller: ooyhag/RA

Fabrikkbygg 1953 Askeladden-id 241318-3 interiør i kjeller: ooyhag/RA

Fabrikkbygg 1953, Askeladden 318-7, Interiør i kjeller: ooyhag/RA

Fabrikkbygg 1953 Askeladden-id 241318-3 interiør i kjeller: ooyhag/RA

Fabrikkbygg 1953, Askeladden-id 241318-3 interiør i andretasje: ooyhag/RA

Fabrikkbygg, 1953 Askefjorden-ic 241318-3 interiør i andretasje: ooyhag/RA

Fabrikkbygg 1953 Askeladden-id 241318-3 interiør i andre etasje: ooyhag/RA

Stilasskur

Askeladden-id: 241318-5 Gnr/Bnr: 177/337 Bygningsnummer: finnes ikke

Byggherre: Salhus Tricotagefabrik AS

Byggeår: ukjent

Omfang: eksteriør

Lager for trekasser. Opphavet til nåværende navn er ikke kjent.

Betongbygg hvor bakveggen og deler av sidevegger er tørrmurt naturstein og fremstår som en naturlig del av den muren som løper langs veien. Tregulv lagt på grunn. I forkant er det tilgang gjennom gitterport.

Stillasskur Askeladden-id: 241318-5 Foto: ooyhag/RA

Stillasskur Askeladden-id: 241318-5 Foto: ooyhag/RA

Varmeloftet

Askeladden-ID 241318-6 Gnr/Bnr 177/337 bygningsnummer: uten

Byggherre: Salhus Tricotagefabrik AS

Byggeår ukjent

Omfang: eksteriør

Bygget skal opprinnelig blitt benyttet som varmeloft for varmtvannsbrønn i tilknytning til produksjonen.

Grunnmur av betong og naturstein. Trebygning med takteking av bølgeblekk. Bygningen er kledd med liggende enkeltfalset kledning i nedre del av bygget mot veien. Resten av bygget har stående kledning.

Varmeloftet Askeladden-ID 241318-6 Foto :ooyhag/RA

Varmeloftet Askeladden-ID 241318-6 Foto: ooyhag/RA

Fabrikkbygg 1934

Askeladden-ID 241318-7 Gnr/Bnr 177/349 bygningsnummer: 139750896

Byggherre: Salhus Tricotagefabrik AS

Omfang: eksteriør

Lokalisert mellom 1927 og 1913-bygget. Fabrikkbygg 1934 var produksjon- og lagerbygning som ble benyttet til de siste leddene i produksjonen: damping, pakking, merking, eskeproduksjon osv. Bygningen fremstår som en utvidelse av 1927-bygget. I 1934 ble også 1913-bygget en utvidelse. De to tilbyggene er ulike hverandre stilmessig og begge fremstår som utvidelser av det bygget de ligger nærmest.

Grunnmur i naturstein, Betongbygning i fem etasjer, med takteking av papp, store vinduer i fasadene med enkle glass og sprosser i jern.

Fabrikkbygg 1934 Askeladden-ID 241318-7 Gnr/Bnr Foto: ooyhag/RA

Fyrhus med skorstein

Askeladden-id: 241318-8 Gnr/Bnr 177/337 Bygningsnummer: 14049207

Byggherre: Salhus Tricotagefabrik AS

Byggeår: 1903

Omfang: eksteriør

Pusset teglsteinsbygning. Bygningen er todelt, med ulike takhøyder. Gulvareal på 102 m2.

Grunnmur mot terreng av oppmurt naturstein. Ytterveggene er pusset teglstein. Taket er tekket med bølgeblikk. Fastvindu med enkle glass, med jernsprosser. Skorsteinens nedre del står dels ute, dels inne. De øverste syv (7) meterne av skorsteinen er murt opp i nyere tid, men tilsvarer pipens opprinnelige utseende.

Fyrhus med skorstein Askeladden-id: 241318-8 Foto: ooyhag/RA

Fyrhus med skorstein Askeladden-id: 241318-8 Foto: ooyhag/RA

Fyrhus med skorstein Askeladden-id: 241318-8 Foto: ooyhag/RA

Fyrhus med skorstein Askeladden-id: 241318-8 Foto: ooyhag/RA

Lagerbygg 1938

Askeladden-ID 241318-9 Gnr/Bnr 177/337 bygningsnummer: 139959388

Byggherre: Salhus Tricotagefabrik AS

Omfang: eksteriør

Lagerbygg fra 1938 som bygget på eldre en kjeller fra 1863. Det er inngang fra lagerbygget til spoleloftet i 1910-bygget.

Kjeller er murt i naturstein. Første etasje i pusset teglstein, noe grovt bindingsverk, tak tekket med bølgeblikk. Vinduer med trådglass. Vareport mot vei.

Kjelleretasjen er knyttet til karderiet i 1900- og 1910-bygget.

Fabrikkbygg 1927 med appreturtilbygg

Askeladden-ID 241318-4 Gnr/Bnr 177/337 og 177/349 bygningsnummer: 139959434

Byggherre: Salhus Tricotagefabrik AS

Omfang: eksteriør, intertriør og inventar

Bygget ble brukt til produksjon og kontoravdeling da fabrikken var i drift. Kjelleretasjen: vaskeri og appretur/etterbehandling. Andre etasje: kontoravdeling. Tredje og fjerde etasje: klippeloft og sy-saler.

Kjeller etasjen har original innredning og er brukt som museum/lagerlokale. Kontoravdelinga blir brukt som kontoravdeling for ansatte ved museet. Tredje og fjerde etasje er i bruk som magasin for Bergingstjenestene, MuHo.

Betongbygg på fem etasjer med takteking av papp. Store deler av veggene har vinduer i fasadene. Bygget er bygget sammen med fabrikkbygg 1934 og 1953.

Grunnmur av oppmurt naturstein, ytterveggene er uført i betong. Taket er tekket med papp i nyere tid. I fasaden er det store vindusflater med fastvinduer med enkle glass og sprosser i jern. Tilbygget er en etasje på 43 kvm utført i betong mot sjøen. Taket er tekket med bølgeblekk og det er store fastvinduer med enkelt glass og jernsprosser.

Fabrikkbygg 1927 med appreturtilbygg Askeladden-ID 241318-4 Foto

Fabrikkbygg 1932

Askeladden-ID 241318-11 Gnr/Bnr 177/337 bygningsnummer: 139959361

Byggherre: Salhus Tricotagefabrik AS

Omfang: eksteriør

Brukt som produksjons- og lagerlokale da fabrikkens var i drift, reist på tomt der kull/koks til fabrikkens dampmaskin ble tatt imot/lagret før elektrifiseringen av driften. Bygget er bygge sammen med 1900-bygget med overganger i to etasjer.

Bygget benyttes i dag delvis som lager for museets stillaser.

Betongbygg på tre etasjer med takteking av bølgeblekk. Plate på steinsatt grunn. Ytterveggene er utført i betong med tydelige spor etter forskalingen. Taket er tekket med båndteking. Fastvinduer med enkle glass og sprosler i jern. Bygget har port mot sjøsiden i to etasjer. I andre etasje stikker deler av kranen ut av døren.

Fabrikkbygg 1932 Askeladden-ID 241318-11 Foto:ooyhag/RA

Fabrikkbygg 1932 Askeladden-ID 241318-11 Foto:ooyhag/RA

Fabrikkbygg 1932 Askeladden-ID 241318-11 Foto:ooyhag/RA

Fabrikkbygg 1932 Askeladden-ID 241318-11 Foto:ooyhag/RA

Industrivernlager og trafo-stasjon

Askeladden-ID 241318-16 Gnr/Bnr 177/337 bygningsnummer: 14049193

Byggherre: Salhus tricotagefabrik AS/ og BKK

Omfang: eksteriør, interriør

Kjelleretasje inneholder sentral for sprinkleranlegget ved fabrikken. Førsteetasjen er lager for industrivernutstyr til brann og førstehjelp samt klubbkontor.

Bygget er oppført på betongplate på steinsatt grunn. Kjeller har yttervegger av pusset teglstein. Industrivernlageret og klubbkontor er oppført i pusset lettbetong-elementer som hviler på H-bjelker. Taket er tekket med bølgeblekk. Fire vinduer med enkle glass. Trafostasjonen ligger ved siden av bygget og er oppført i betong med tilgang fra veien. Det er en vanntank tilknyttet trafo-stasjonen.

Industrivernlager og trafo-stasjon, Askeladden-ID 241318-16 Foto: ooyhag/RA

Industrivernlager og trafo-stasjon, Askeladden-ID 241318-16 Foto: ooyhag/RA

Industrivernlager og trafo-stasjon, Askeladden-ID 241318-16 Foto:ooyhag/RA

Industrivernlager og trafo-stasjon, Askeladden-ID 241318-16 Foto: ooyhag/RA

Industrivernlager og trafo-stasjon, Askeladden-ID 241318-16 Foto: ooyhag/RA

Industrivernlager og trafo-stasjon, Askeladden-ID 241318-16 Foto: ooyhag/RA

Industrivernlager og trafo-stasjon, Askeladden-ID 241318-16 Foto:ooyhag/RA

Industrivernlager og trafo-stasjon, Askeladden-ID 241318-16 Foto: ooyhag/RA

Industrivernlager og trafo-stasjon, Askeladden-ID 241318-16 Foto: ooyhag/RA

Industrivernlager og trafo-stasjon, Askeladden-ID 241318-16 Foto: ooyhag/RA

Smie og mekanisk verksted 1918

Askeladen-id: 241318-10

Gnr/Bnr 177/337

Bygningsnummer: 139959396

Byggherre: Salhus Tricotagefabrik AS

Omfang: eksteriør og interiør

Bygget inneholder smia til fabrikken (1. etg) og mekanisk verksted (2. etg.)

Yttervegger av betong. Valmet tak som er tekket med papp. Fastvinduer med enkle glass, med sprosser i tre. Prefabrikkert støpt pipe.

Smie og mekanisk verksted 1918 Askeladden-id: 241318-10 Foto:

Smie og mekanisk verksted 1918 Askeladden-id: 241318-10 Foto:

Smie og mekanisk verksted 1918 Askeladden-id: 241318-10 Foto:

Smie og mekanisk verksted 1918 Askeladden-id: 241318-10 Foto:

Smie og mekanisk verksted 1918 Askeladen-id: 241318-10 Foto: ooyhag/RA

Smie og mekanisk verksted 1918 Askeladen-id: 241318-10 Foto: ooyhag/RA

Smie og mekanisk verksted 1918 Askeladen-id: 241318-10 Foto: ooyhag/RA

Smie og mekanisk verksted 1918 Askeladen-id: 241318-10 Foto: ooyhag/RA

Smie og mekanisk verksted 1918 Askeladen-id: 241318-10 Foto: ooyhag/RA

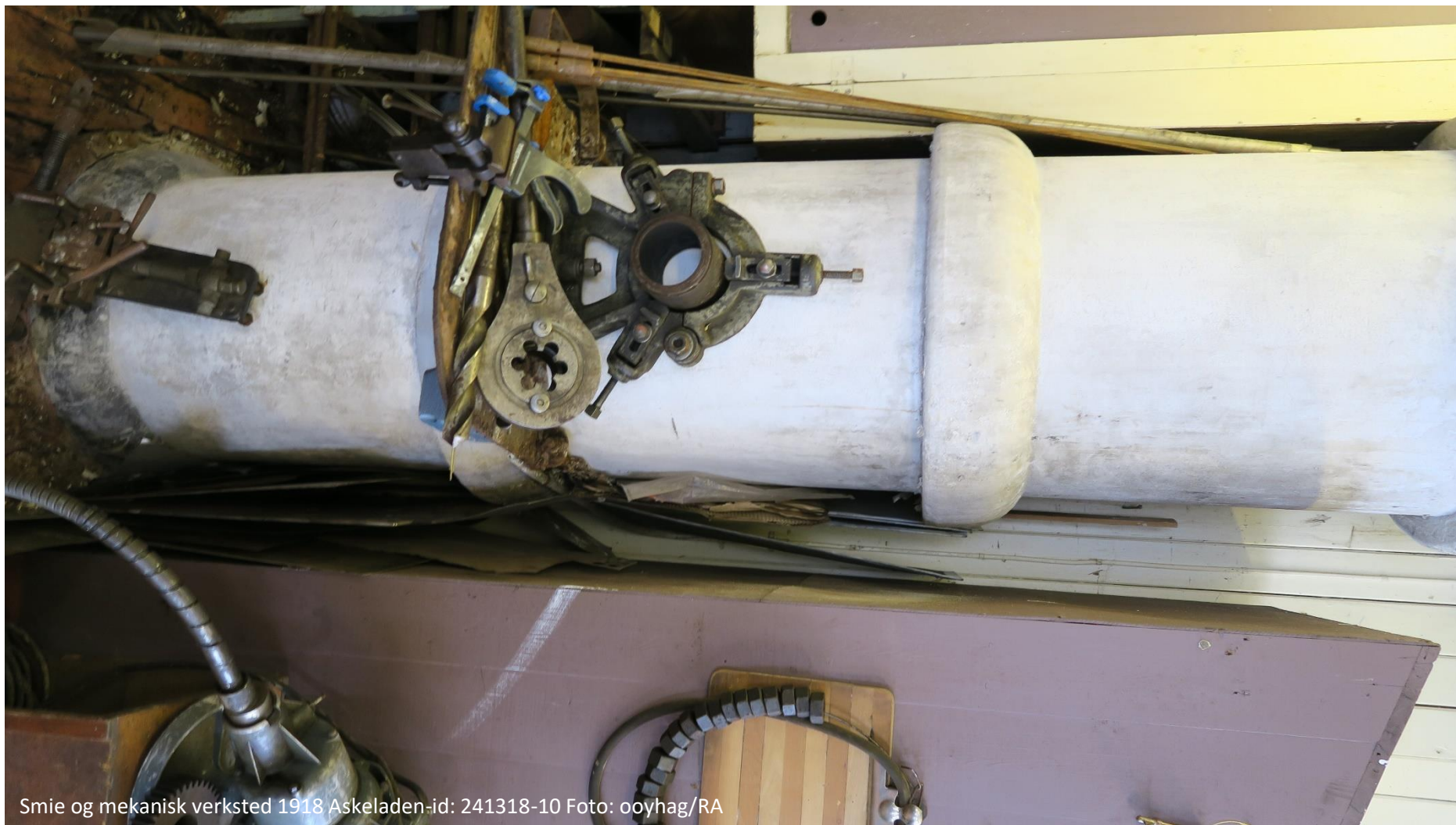

Smie og mekanisk verksted 1918 Askeladen-id: 241318-10 Foto: ooyhag/RA

Smie og mekanisk verksted 1918 Askeladen-id: 241318-10 Foto: ooyhag/RA

Smie og mekanisk verksted 1918 Askeladen-id: 241318-10 Foto: ooyhag/RA

Oljetank til dampkjele 1905

Askeladden-ID 241318-17 Gnr/Bnr 177/337 bygningsnummer: 14049215

Byggherre: Salhus Tricotagefabrik AS

Omfang: eksteriør

Driftsbygning til oljetank. Bygd inn i terrenget, slettkledning i front og betong i de tre andre øvrige veggene og i taket. Inngang inn via jern eller ståldør. Den gamle oljetanken ble fjernet i 2004 og byttet med en moderne tank.

Oljetank til dampkjele 1905 Askeladden-ID 241318-17 Foto: ooyhag/RA

Lagerbygg fra 1954

Askeladden-ID 241318-18 Gnr/Bnr 177/337 bygningsnummer: 139750918

Byggherre: Salhus Tricotagefabrik AS

Omfang: eksteriør

Lagerbygg i grovt bindingsverk kledd i bølgeblikk, saltak og dører i front i to etasjer.

Lagerbygg fra 1954 Askeladden-ID 241318-18 Foto: ooyhag/RA

Garasje fra 1954

Askeladden-ID 241318-19 Gnr/Bnr 177/337 bygningsnummer: 25616812

Byggherre: Salhus Tricotagefabrik AS

Omfang: eksteriør

Enkelgarasje med saltak og garasjeport i ett stykke som som slår oppover. Garasjen er oppført i lettbetongelementer som er pusset. Taket er tekket med papp.

Garasje fra 1954 Askeladden-ID 241318-19 Foto: ooyhag/RA

Garasje fra 1954 Askeladden-ID 241318-19 Foto: ooyhag/RA

Fjellhall fra 1927

Askeladden-ID 241318-20 Gnr/Bnr 177/337 og 177/355 bygningsnummer: uten bygningsnummer

Byggherre: Salhus Tricotagefabrik AS

Omfang: eksteriør

Fjellhall sprengt ut. Fjellhallen har tidligere blitt benyttet som lager og tilfluktsrom. Inngangsparti i armert betong med inngang gjennom dobbel nettingport.

Fjellhall fra 1927 Askeladden-ID 241318-20 Foto:ooyhag/RA

Arbeiderbolig nr. 19

Askeladden-ID 241318-12 Gnr/Bnr 177/306 bygningsnummer: 139712978

Byggherre: Salhus Tricotagefabrik AS

Omfang: eksteriør

Den første arbeiderboligen i Salhus reist av fabrikken. Opprinnelig inndelt i seks leiligheter.

Grunnmur i oppmurt naturstein, bygningskroppen er utført i maskinlaft som er kledd med liggende panel, valmet tak kledd med teglstein, tilbygg med pulttak teknet med papp. På huset bakside er det utvendig trapp og gang.

Arbeiderbolig nr. 19 Askeladden-ID 241318-12 Foto: ooyhag/RA

Arbeiderbolig nr. 19 Askeladden-ID 241318-12 Foto: 6øyhag/RA

Arbeiderbolig nr. 19 Askeladden-ID 241318-12 Foto: ooyhag/RA

Arbeiderbolig nr. 19 Askeladden-ID 241318-12 Foto: ooyhag/RA

Arbeiderbolig nr. 19 Askeladden-ID 241318-12 Foto: ooyhag/RA

Arbeiderbolig nr. 19 Askeladden-ID 241318-12 Foto: ooyhag/RA

Arbeiderbolig nr. 19 Askeladden-ID 241318-12 Foto: ooyhag/RA

Bryggerhus med toalett til nr. 19

Askeladden-ID 241318-14 Gnr/Bnr 177/337 bygningsnummer: 139822226

Byggherre: Salhus Tricotagefabrik AS

Omfang: eksteriør

Bryggerhuset har grunnmur i naturstein, utført i grovt bindingsverk med liggende panel som ytterkledning. Vindu med enkle glass og sprosser, utført i tre. Taket er dels saltak, dels pulttak teknet med bølgeblikk.

Boder til nr. 19

Askeladden-ID 241318-1 Gnr/Bnr 177/337 bygningsnummer: 139822234

Byggherre: Salhus Tricotagefabrik AS

Omfang: eksteriør

Byggeår: ukjent

Bygget står på plate på mark. Grovt bindingsverksbygg med pulttak tekket med av bølgeblekk. Deler av vegg er pusset natursteinsmur. Det er dører i front og på side. Mindre vinduer med enkelt glass utført i tre.

Arbeider- og lærerbolig fra 1864

Askeladden-ID 241318-23 Gnr/Bnr 177/337 bygningsnummer: 139822242

Byggherre: Salhus Tricotagefabrik AS

Omfang: eksteriørArbeider- og lærerboligen har grunnmur i oppmurt naturstein. Konstruksjonen er dels maskinlaft dels bindingsverk som er kledd med liggende panel. Saltak tekket med betongstein. Vinduer med enkelt glass og koblede rammer.

Arbeider- og lærerbolig fra 1864 Askeladden-ID 241318-23 Foto: ooyhag/RA

Arbeider- og lærerbolig fra 1864 Askeladden-ID 241318-23 Foto: ooyhag/RA

Arbeider- og lærerbolig fra 1864 Askeladden-ID 241318-23 Foto: ooyhag/RA

Arbeider- og lærerbolig fra 1864 Askeladden-ID 241318-23 Foto: ooyhag/RA

Arbeider- og lærerbolig fra 1864 Askeladden-ID 241318-23 Foto: ooyhag/RA

Kveldheim, disponentbolig fra 1866

Askeladden-ID 241318-24 Gnr/Bnr 177/126 bygningsnummer: 13917612

Byggherre: Salhus Tricotagefabrik AS

Omfang: eksteriør

Kveldheim ble bygget som disponentbolig i 1866 og ble flyttet til nåværende plassering i 1939. I den forbindelse ble det bygget et tilbygg i betong og bygget ble tatt i bruk som aldershjem. Bygget ble ombygget i 1967.

Grunnmur i oppmurt naturstein, veggene i den eldste delen er maskinlaftet og det har et saltak. Den yngste delen er utført i betong og har valmet tak. Alle takflater er tekket med større skiferplater. Vinduene har enkelt glass og er utført i tre. Vinduene i den eldste delen ble skifte i 2016.

Kveldheim, disponentbolig fra 1866 Askeladden-ID 241318-24 Foto: ooyhag/RA

Kveldheim, disponentbolig fra 1866 Askeladden-ID 241318-24 Foto: ooyhag/RA

Kveldheim, disponentbolig fra 1866 Askeladden-ID 241318-24 Foto: ooyhag/RA

Kveldheim, disponentbolig fra 1866 Askeladden-ID 241318-24 Foto: oøyhag/RA

Kveldheim, disponentbolig fra 1866 Askeladden-ID 241318-24 Foto: ooyhag/RA

Kveldheim, disponentbolig fra 1866 Askeladden-ID 241318-24 Foto: ooyhag/RA

Kveldheim, disponentbolig fra 1866 Askeladden-ID 241318-24 Foto: ooyhag/RA

Rulleboden fra 1865

Askeladden-ID 241318-25 Gnr/Bnr 177/126 bygningsnummer: 20829265

Byggherre: Salhus Tricotagefabrik AS

Omfang: eksteriør

Rulleboden er reist til det formålet og har fungert som lager.

Rulleboden har grunnmur i oppmurt naturstein, bygningskroppen er utført i grovt bindingsverk, liggende enkeltfalset kledning. Bygget har saltak som er tekket med bølgeblikk. Det er vinduer med enkle glass utført i tre bygget er bundet sammen med Kveldheim ved en

Rulleboden fra 1865 Askeladden-ID 241318-25 Foto: ooyhag/RA

Rulleboden fra 1865 Askeladden-ID 241318-25 Foto: ooyhag/RA

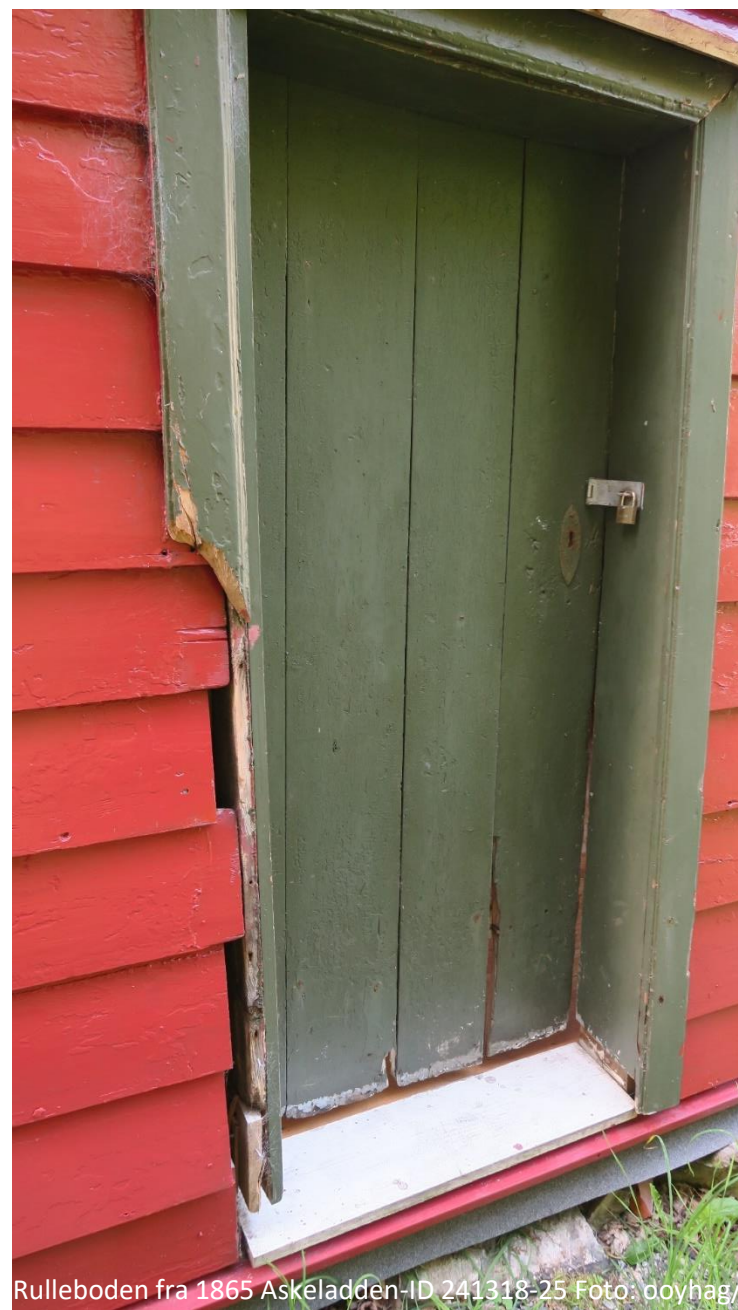

Rulleboden fra 1865 Askeladden-ID 241318-25 Foto: ooyhag/RA

Rulleboden fra 1865 Askeladden-ID 241318-25 Foto: ooyhag/RA

Rulleboden fra 1865 Askeladden-ID 241318-25 Foto: ooyhag/

Fabrikkbygg fra 1913

Askeladden-ID 241318-30 Gnr/Bnr 177/353 bygningsnummer: 139959450

Byggherre: Salhus Tricotagefabrik AS

Omfang: eksteriør

Grunnmur i naturstein. Betongbygg over fem etasjer inkludert kjeller og loftet bygget har saltak tekket med skiferstein og flere takoppløft og takvinduer. Flere av disse er av nyere dato. Det er vinduer i alle vegger. Disse er skiftet i nyere tid og har sprosser som er limt til glasset. På den synlige gavlveggen er det dører/lagerporter som er midtstilt på veggen og som tidligere hav vært tilgjengelige med kran. I 1934 ble bygget utvidet i retning 1927-bygget slik at byggene i dag er sammenbygget. Opprinnelig produksjonsbygg, benyttes i dag som magasiner og kontorer for museumstjenesten.

Varemottak 1959

Askeladden-ID 241318-31 Gnr/Bnr 177/353 Bygningsnummer: 139959469

Byggherre: Salhus Tricotagefabrik AS

Omfang: eksteriør

Bygg reist som varemottak. Bygget er reist i Betong og har to bygningskropper plassert etter hverandre. Bygget har enkle saltak tekket med plater. Inngang via garasjeport, dør i bakkant og er koblet til 1913-bygget via lukket svalgang. Det er nyere vinduer montert på sjøsiden.

Skolehus fra 1878

Askeladden-ID 241318-13 Gnr/Bnr 177/337 Bygningsnummer 139712951

Byggherre: Salhus Tricotagefabrik AS

Omfang: eksteriør

Bygget som verksskole i tråd med skoleloven av 1860.

Grunnmur i oppmurt naturstein, maskinlaftet kjerne som er kledd med liggende panel, saltak tekket med skifer. Enkle vinduer i tre med sprosser.

Skolehus fra 1878 Askeladden-ID 241318-13 Foto:ooyhag/RA

Skolehus fra 1878 Askeladden-ID 241318-13 Foto:ooyhag/RA

Skolehus fra 1878 Askeladden-ID 241318-13 Foto:ooyhag/RA

Skolehus fra 1878 Askeladden-ID 241318-13 Foto:ooyhag/RA

Arbeiderbolig nr. 29 Skåldalshuset

Askeladden-ID 241318-21 Gnr/Bnr 177/306 bygningsnummer: 139642775

Byggherre: ukjent Omfang: eksteriør

Skåldalshuset ble flyttet til Salhus av arbeidere i 1860 og er i dag det eldet eldste bygget ved anlegget. Mellom Skåldalshuset og tilhørende uthus er det en steinsatt hage med tilhørende steinbank.

Bygget er reist på en natursteinsmur, veggene er delvis laftet, delvis utført i grovt bindingsverk. Saltak tekket med teglstein. Vinduene er enkle med sprosser utført i treverk.

Arbeiderbolig nr. 29 Skåldalshuset Askeladden-ID 241318-21 Foto: boynag/RA

Arbeiderbolig nr. 29 Skåldalshuset Askeladden-ID 241318-21 Foto: ooyhag/RA

Arbeiderbolig nr. 29 Skåldalshuset Askeladden-ID 241318-21 Foto: ooyhag/RA

Arbeiderbolig nr. 29 Skåldalshuset Askeladden-ID 241318-21 Foto: ooyhag/RA

Arbeiderbolig nr. 29 Skåldalshuset Askeladden-ID 241318-21 Foto: ooyhag/RA

Uthus arbeiderbolig nr. 29 Skådalshuset

Askeladden-ID 241318-22 Gnr/Bnr 177/306 bygningsnummer: 139642783

Byggherre: ukjent

Omfang: eksteriør

Byggår:1920

Bygget som uthus for nr. 29.

Bygget har delvis grunnmur i naturstein, yttervegger i grovt bindingsverk med enkeltfalset kledning. Taket er delvis tekket med bølgeblikk, delvis teglstein.

Uthus arbeiderbolig nr. 29 Askeladden-ID 241318-22 Foto: ooyhag/RA

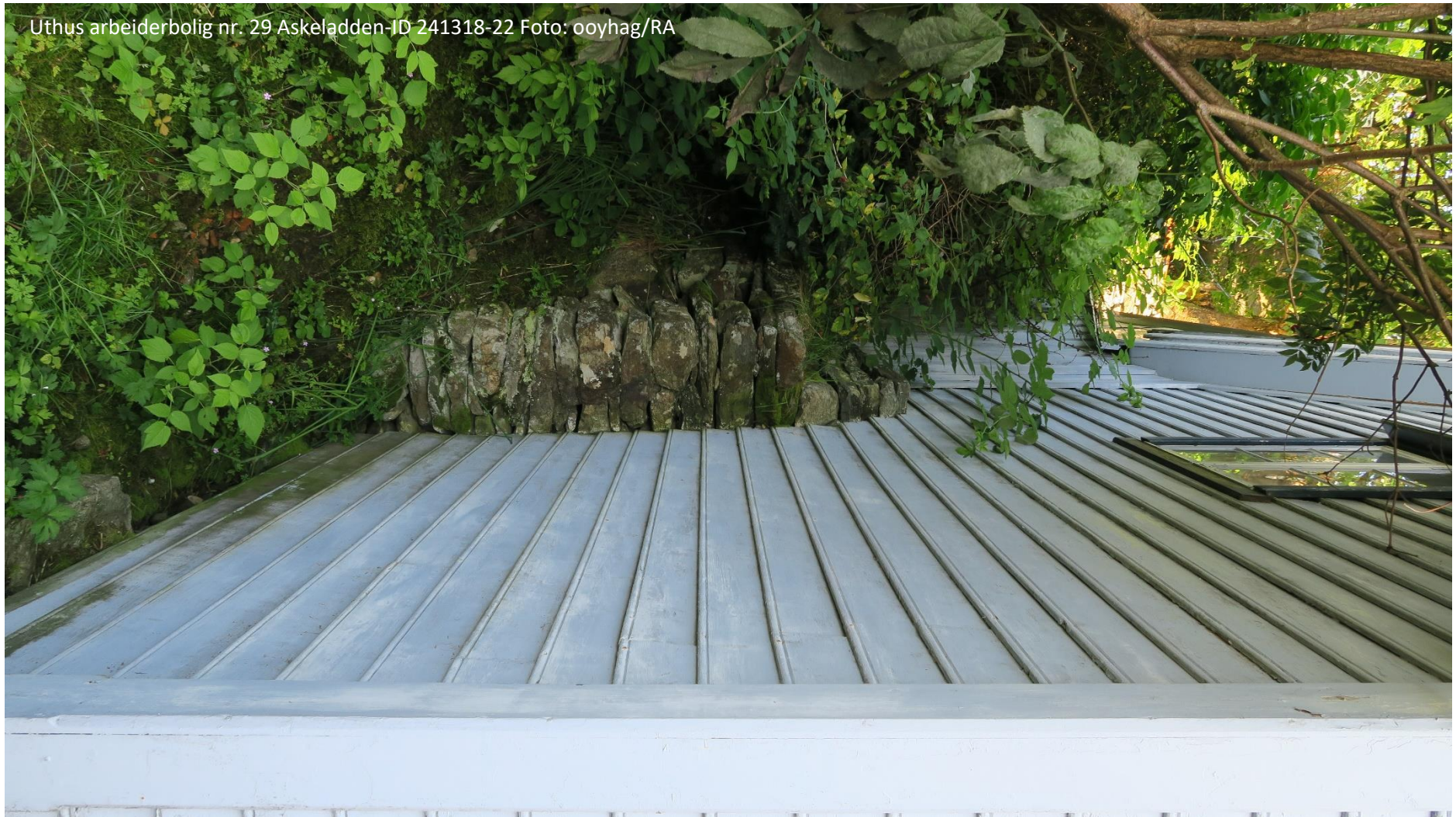

Uthus arbeiderbolig nr. 29 Askeladden-ID 241318-22 Foto: ooyhag/RA

Uthus arbeiderbolig nr. 29 Askeladden-ID 241318-22 Foto: ooyhag/RA

Steinsatt hage

Askeladden-ID 241318-35 Gnr/Bnr 177/306 se beskrivelse av arbeiderbolig nr.29.

Lekeplass

Askeladden-ID 241318-33 Gnr/Bnr 177/337

Byggherre: Salhus tricotagefabrik AS

Lekeplassen ble etablert i forbindelse med skolen og barnehagen tilknyttet fabrikk. Det stod tidligere et hus på tomten, og lekeplassen ble etablert da huset ble revet. Dateringen er usikker, men på bakgrunn av informasjon innhentet av Norsk Trikotasjemuseum anslås lekeplassen etablert mellom 1932 og 1945. Lekeplassen består av et inngjerdet område og enkle apparater utført i rør. Det er et eldre huskestativ hvor huskene er tatt ned, men bevart på museet. Gjerdet er skiftet i nyere tid og hadde antagelig eldre trallebaneskiner som gjerdestolper.

Lekepass, Askeladden-ID: 241318-33 Foto:ooyhag/RA

Lekepass, Askeladden-ID: 241318-33 Foto: oovhag/RA

Badeplass på Rotholsneset 1959

Askeladden-ID 241318-26 Gnr/Bnr 177/7 bygningsnummer: ikke bygningsnummer

Byggherre: Salhus Tricotagefabrik AS

Friluftsbadet ble bygget av fabrikken. Det består av et sjøvannbasseng i pusset naturstein med oppholdsområde og solplasser som er etablert i terrenget som støpte flater. Badeplassen er rehabilitert i flere omganger. Det er støpt trapp ned i sjøen og et nytt stupebrett konstruert av rør og trevirke på 2000-tallet. Sjøvannsbassenget er delvis inngjerdet med nettinggjerde. Rekkverk er delvis utført med rør, delvis i grovt armeringsjern.

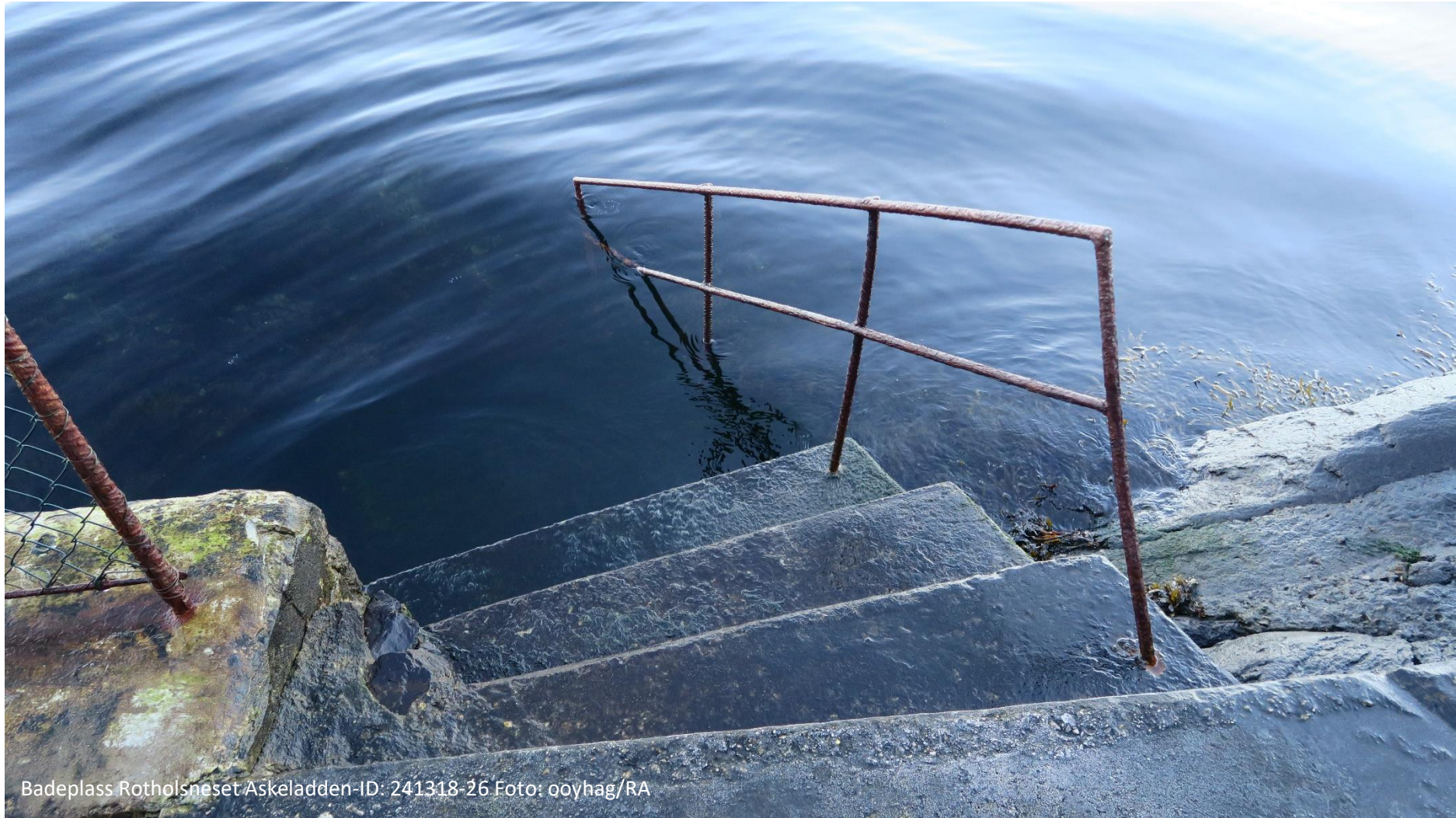
Badeplass Rotholsneset Askeladden-ID: 241318-26 Foto: ooyhag/RA

Badeplass Rotholsneset Askeladden-ID: 241318-26 Foto: ooyhag/RA

Badeplass Rotholsneset Askeladden-ID: 241318-26 Foto: ooyhag/RA

Badebasseng Rotholsneset Askeladden-ID: 241318-26 Foto: ooyhag/RA

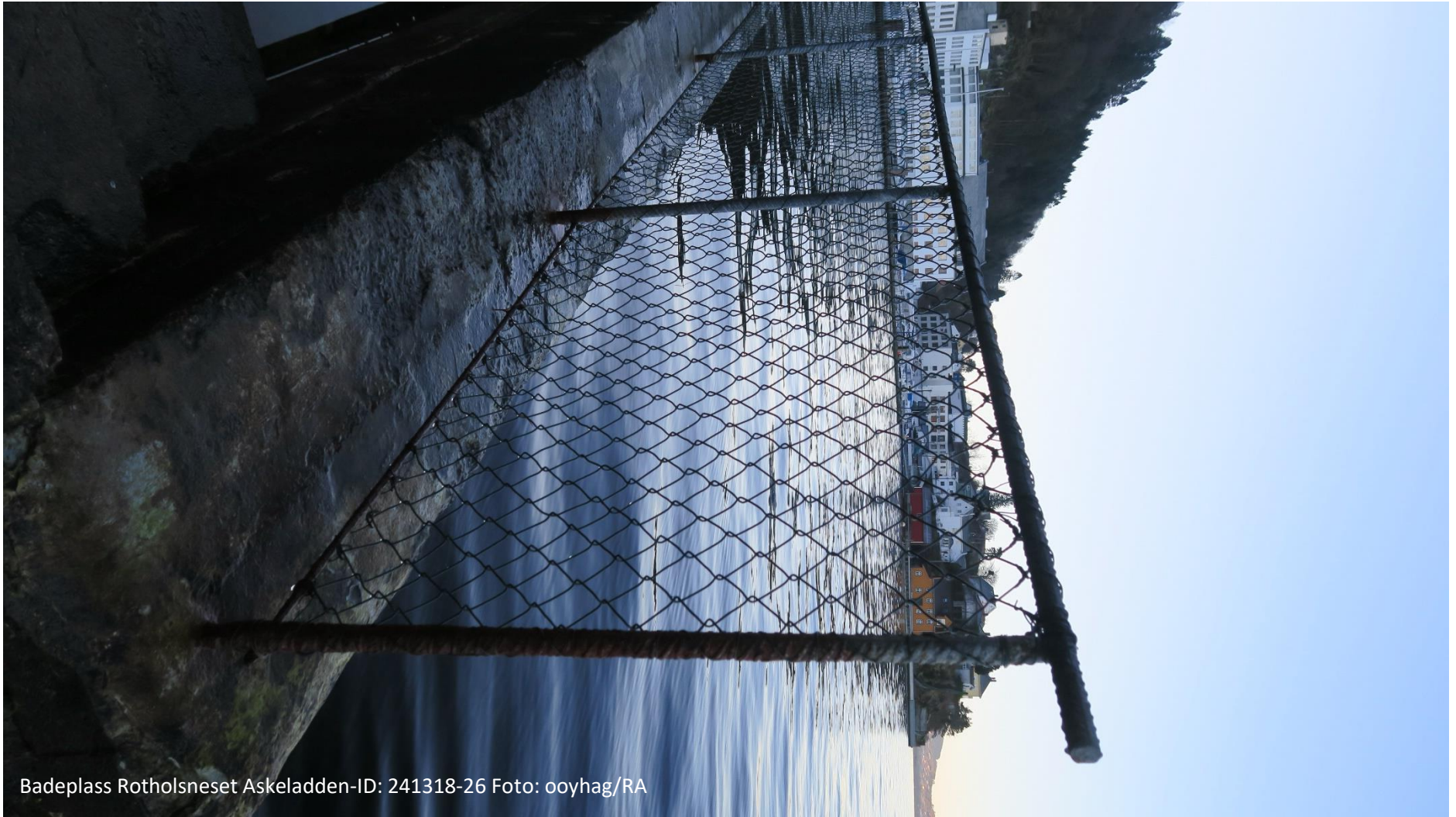
Badeplass Rotholsneset Askeladden-ID: 241318-26 Foto: ooyhag/RA

Badeplass Rotholsneset Askeladden-ID: 241318-26 Foto: ooyhag/RA

Badeplass Rotholsneset Askeladden-ID: 241318-26 Foto: ooyhag/RA

Stier, trappeløp, steinsetting, murer gelendre og gjerder

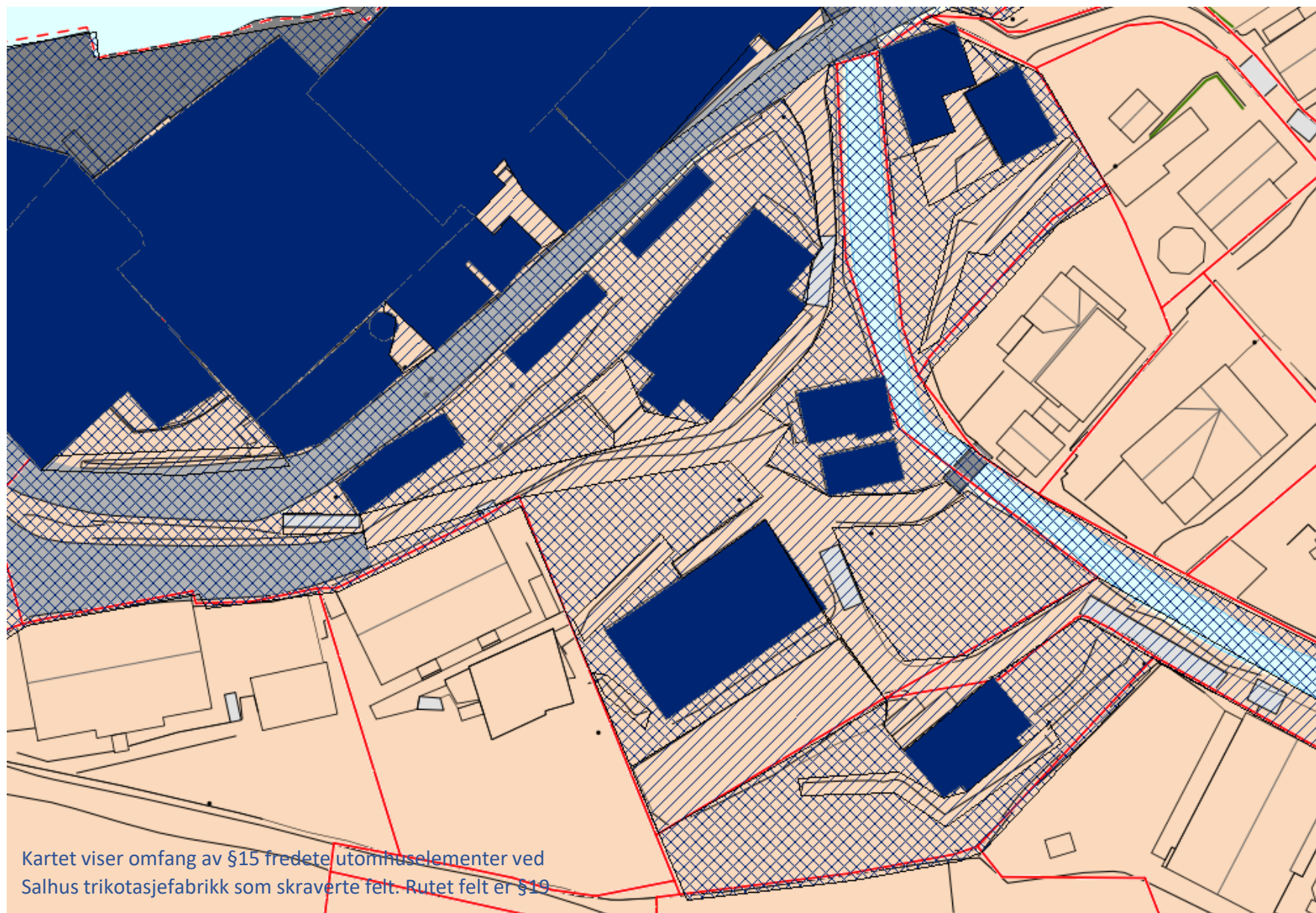
Askeladden-ID 241318-34 Gnr/Bnr 177/337 bygningsnummer: ikke bygningsnummer

Byggeår: ukjent

Byggherre: ukjent

Omfang: utomhus se kart

Salhus er En rekke ferdselsårer og terrasseringer i tilknytting til boligene på Salhus. De fleste murene er tørrmurt av naturstein. Trappeløp er utført i betong. I forbindelse med ferdselsveiene finnes en rekke gelendre utført i rør og armeringsjern. Disse bærer preg av å være hjemmelagde. Rundt baksiden av fabrikken er det nettinggjerder som løper mellom byggene.

Kartet viser omfang av §15 fredete utomhus-elementer ved Salhus trikotasjefabrikk som skraverte felt. Rutet felt er §19

Stier, trappeløp, steinsetting, murer gelendre og gjerder Askeladden-ID 241318-34 Foto ooyhag/RA

Stier, trappeløp, steinsetting, murer gelendre og gjerder Askeladden-ID 241318-34 Foto ooyhag/RA

Stier, trappeløp, steinsetting, murer gelendre og gjerder Askeladden-ID 241318-34 Foto ooyhag/RA

Stier, trappeløp, steinsetting, murer gelendre og gjerder Askeladden-ID 241318-34 Foto ooyhag/RA

Stier, trappeløp, steinsetting, murer gelendre og gjerder Askeladden-ID 241318-34 Foto ooyhag/RA